

GYÜMÖLCSKERTÉSZ.

A KÖZSÉGI FAISKOLÁK HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden hónap 10.-én és 25.-én.

KIADJA A MAGYAR KIR. FÖLDMŪVELÉSÜGYI MINISTER.

Szerkeszti: rudnai MOLNÁR ISTVÁN,

ministeri tanácsos, orsz. gyümölcsészeti és fatenyésztési ministeri biztos.

Előfizetési ára egész évre úgy községeknek, mint magánosoknak **két korona**, mely a lap kiadóhivatalának: **Schmidt Sándor könyvnyomdájának, Budapest, VI. Gróf Zichy Jenő-utca 3.**, egyszerre küldendő be. Szerkesztőség: Budapest, I. ker. Ménési-út 45.

A m. kir. Belügyministerium 1891. évi 33,881. számú rendelete szerint e közlönyre minden község előfizetni tartozik. — A m. kir. Vallás- és közoktatásügyi Ministerium 20,899/1891. szám alatt az összes felekezeti hatóságoknak ajánlotta.

Tartalom. — *Hivatalos rész:* Pótrendelet a szőlővenyige-forgalomra vonatkozólag. — *Nem-hivatalos rész:* „Bem-tábornok“ szőlőfajta. (Képpel.) — Gyümölcsészetiünk legsürgősebb teendője. — Kertészeti tapasztalatok (Körtefák kiszáradásáról. A mácsonya irtásáról.) — A gyümölcsészeti szakosztály működése. — *Közhasznú kérdések és jeleletek.* — *Irodalom.* — *Vegyes közlemények.* — *Szerkesztői üzenetek.* — *Hírdetések.* — *Bejuttatandó állások és ajánkozások.*

HIVATALOS RÉSZ.

17,301.
VIII/1 szám.

M. Kir. Földművelésügyi Minister.

Pótrendelet

a szőlővesszők, szőlőoltványok és használt szőlőkarók szállításának szabályozása tárgyában (az 1903. évi március 14.-én 26,400. szám alatt kelt rendelethez).

Az e tárgyban az 1903. évi március hónap 14.-én 26,400. szám alatt kiadott rendeletnek II/a. pontját, amely szerint a szőlővesszők, szőlőoltványok és használt szőlőkarók Beszterce-Naszód-, Kolozs- és Szeben-vármegyék egész területére csak külön engedéllyel és általam, vagy az illetékes törvényhatóság első tisztviselője által kiállított szállítási igazolványokkal szállíthatók, az érdekelt törvényhatóságok és községek kérelmére ezennel hatályon kívül helyezem és

1. Beszterce-Naszód-vármegye egész területét,
  2. Kolozs-vármegye területét,
Kivéve:
Katona (nagysármási járás),
Mezőörményes (mezőörményesi járás),
Mezőszilvás „ „
Mezőkirályfalva „ „
Uzdiszentpéter (nagysármási járás) községek határait és
  3. Szeben-vármegyének szerdahelyi járását
- a fennebb hivatkozott rendelet II/b részében foglalt azok közé a területek közé sorolom, amelyekre

mind a szőlővesszők és szőlőoltványok, mind a használt szőlőkarók szabadon (szállítási igazolványok nélkül) vihetők be.

Budapest, 1908. évi február hónap 11.-én.

A minister megbízásából:
Dobokay s. k.
ministeri tanácsos.

NEM-HIVATALOS RÉSZ.

„Bem tábornok“ szőlőfajta.

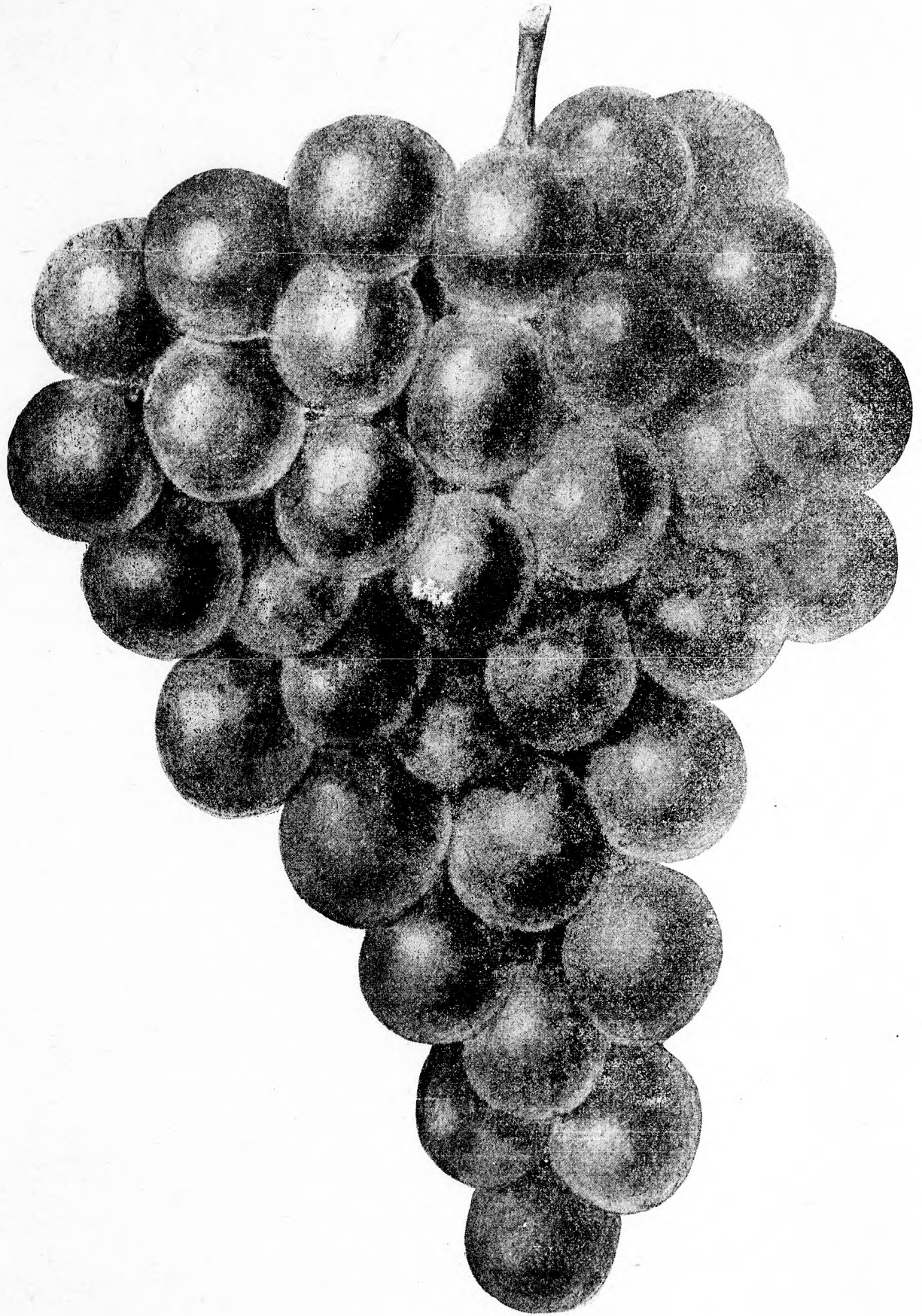
Dodrelabi × Muscat Lahnes Perfection.

(6. sz. ábrával.)

Ez új fajta *tőkéje* rendkívül erős, magas és szertelen növésű; lombozata sűrű és kuszált állású, élénk-zöld színű. Fája vastag és röviden izelt; rügyei jól kialakult kúpalakok.

Levelei igen nagyok, kerek szívalakúak, négy erős vágású öböllel. Vállaik közepesen nyíltak, karélyaik hegyes csúcsban végződők. Éleik nagy fogúak, metszésük közepesen sűrű és kissé érdes tapintatú; a penész-gomba iránt nem fogékony.

A *fürt* nagy, közepesen vállas, gúlaalakú és tömör szerkezetű. Szára rövid. A bogyók jobbra tojásdadok, rövid és erős szárúak, fényes sötét-kék színűek. Húsuk ropogós, kellemesen édes, különösen magas fokú zamattal és gyengén érezhető muskotály-izzel. Szállításra és téli eltartásra egyike a legjobb téli csemege-fajtáknak.

6. ábra.

Úgy rövid, mint hosszú metszés mellett igen bőven terem.

Rendkívül szép és háládatos újdonság.

A fürt hossza 21 centiméter, szélessége fent 15 centiméter.

(Kecskemét.)

Mathiász János.

Gyümölcsészetünk legsürgősebb teendője.

A „Gyümölcskertész” 3.-ik számában fenti cím alatt cikk jelent meg Budai József úr szakavatott tollából. Legyen szabad nekem is — mint aki elég nagyban foglalkozom a gyümölcsészettel és így nagyszámú hernyót tenyésztő szomszédokkal vagyok körülvéve — hozzászólnom.

Készséggel aláírom Budai úrnak amaz állítását, hogy hernyózás tekintetében Miskolc egész Magyarország. Vannak ugyan kivételek, vannak egyes gyümölcsösök, amelyek tulajdonosai küzdelmes, de hiábavaló munkát végeznek és küzdenek gyümölcsésztaik hanyagsága ellen, ámde ezen telepek olyanok, mint a Sahara homok-sivatagjában levő oázisok. Tulajdonosaik birják ugyan egyideig kintartással és pénzzel a küzdelmet, de rövidebb-hosszabb idő múlva ők is összekulesolják kezeiket, megnyugosznak az elkerülhetetlenben és várják, hogy jöjjön, aminek jönnie kell.

Nagyobb terjedelmű, erdővel, szántófölddel körülvett, elszigetelt gyümölcsöst, amilyen az enyém is, még csak meg lehet védeni valahogy a jó szomszédok hanyagsága ellen, különösen, ha a rovarok, hernyók irtását rendszeresen, évről-évre a legnagyobb gondossággal teljesítjük; de kétségbeejtő e tekintetben a többi gyümölcsös közé beékelte kisebb gyümölcsös tulajdonosának sorsa, mert ez el lehet szánva, hogy egész életén át meddő, erejét meghaladó küzdelmet fog folytatni, szomszédai nemtörődősége miatt.

Pedig ennek nem kellene így lenni. Ha hazánk gyümölcsészei csak részben is felfognák saját érdeküket és közös jólétük elérésére szövetkeznének, — a hatóság pedig, különösen a községi elöljáróságok csak némileg teljesítenék törvény előírta ellenőrzési kötelességüket — gyermekjáték volna néhány évi rendszeres irtás után a hernyó- és rovarkárokat megelőzni.

Hibásak e téren a hatóságok, de leginkább hibásak vagyunk mi magunk. Nálunk a legtöbb helyen a gyümölcsfát, még a különben intelligens

gyümölcsészek is úgy tekintik — mint az Istennek oly teremtményét, amely csak hasznót ad, de gondozást nem kíván; mint fejőstehenet, amelynek enni adni, amelyet tisztítani, gondozni felesleges, sőt nevetséges. E mellett a legintelligensebb gyümölcsészkedő körökben a hernyók, rovarok életére vonatkozólag oly fonák, hibás nézetek vannak, hogy arról jobb nem is szólni. Hányszor hallottam már, hogy a galagonyapille hernyója tojás alakjában telet ki, és az almamoly tojásait a fa leveleire rakja és azokat pókhálószerű hálóval összehúzza! Hogy védekezhetek én helyesen és célirányosan oly ellenség ellen, amelynek életmódjáról fogalmam nincs?

A mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII. t.-c. 50. §-a kötelességévé teszi minden birtokosnak a hernyózást, annak elmulasztása ugyanazon törvény 95. §-ának k. pontja értelmében kihágást képez, amely ugyanezen szakasz utolsó bekezdése szerint hivatalból üldözendő. Így tehát mindenkinek törvényadta joga van nem hernyózó szomszédját feljelenteni, magát a kártól megóvni és a feljelentésre a hatóság köteles az irtást a mulasztó fél költségére teljesíteni. És mindezen szép jogositványok mellett is mit látunk? Azt, hogy nálunk a pörök hazájában, ahol egy a szomszéd területére csepegő ereszt, egy ártatlan vízfolyás, vagy egy a szomszéd területére betévedt tyúk miatt pöröl a magyar körme vagy zsebe szakadtáig, inkább tönkremegy, de a jussát nem hagyja, a hernyózás elmulasztása miatt egyik szomszéd a másikat talán soha sem jelenti fel. Hogy a dohánycsempészt nem jelenti fel senki, azt értem, mert hisz ez a fiáncot csapja be, az pedig magyar virtus; de hogy a nem hernyózó szomszédot fel nem jelenti miféle virtus legyen, nem tudom. Ennek elmulasztásával csak önmagát csapja be a magyar.

Ha néhány éven át mindenki hernyózna, a nem hernyózók elvonnák méltó büntetésüket, a hanyag községi elöljáróságokat felettes hatóságuk szigorúan felelősségre vonná, mi is elérhetnők a Budai úr említette boldog állapotot, hogy a lepkegyűjtők napokig barangolnának, míg egy galagonyapillét fognának. Boldog állapot, — de azt hiszem mindaddig, amíg úgy mezőrendőrségi, mint többi gazdasági törvényeink, amelyek különben elég jók, de amelyek jámbor óhajtság alakjában lebegnek szemünk előtt és amelyek keresztülvitelét sem a közönség, sem a hatóságok nem veszik komolyan és azok fogantatására vállvetve nem egyesülnek, — nem kell félnünk attól,

hogy jelenleg uralkodó kártevőink természetrajzi ritkaságokká fognak apadni.

És itt elágazik nézetem Budai úrétól és én mint volt közigazgatási mondhatom, hogy míg az egyes mulasztók ellen a fokozatos büntetés elve helyes, a hatóságok, községi előjáróságok ellen csak a szigor, a könyörtelen szigor lesz alkalmazandó. Csak ez képes felrázni a mi községi (és városi) előjáróságainkat tespedésükből, csak ez lesz képes velök megértetni, hogy hivatalaik már nem pusztán tisztességből vállalt állások többé, hanem hogy azokkal bizonyos kötelességek lelkiismeretes teljesítése is kapcsolatos.

Ami a hernyózás ellenőrzését illeti, helyeslem Budai úrnak azon nézetét, hogy a csendőrség és pénzügyőrség bevonassék ebbe, de kivihetetlennek tartom, — bár elvileg helyeslem — azt a javaslatot, hogy a büntetéspénzek fele a feljelentőt illesse, mindaddig, amíg e tekintetben törvényhozási intézkedés nem történik, mert a jelen törvény szerint a büntetéspénzek fele részben az orsz. közgazdasági alapot, felerészben pedig a községet illetik, amelyeknek területén a kihágás történt.

Igen nehezíti a községi előjáróságok ellenőrzési jogainak és kötelességének gyakorlását az a körülmény, hogy a hernyózás határideje március végére van szabva. A községi előjáróságok csakis április eleje után léphetnek fel megtorló intézkedéseikkel az egyes gazdák ellen, amikor — ha az időjárás a hernyókra kedvező, azok már kibújnak téli rejtekeikből és egyeseknek, mint pl. a gyapjas pille hernyónak irtása, amelyek a tavaszi szél árára bízzák magukat, teljes lehetetlen. Természetes, hogy a községi előjáróságok magasabb helyről való ellenőrzése még későbbi időre esnék és csak megtorló, de nem megelőző intézkedések volnának lehetségesek. A nagybányai gazdasági egyesület két éve javasolta az orsz. magyar kertészeti egyesület gyümölcsészeti szakosztályában a hernyózási határidőnek február végére való megrövidítését és a szakosztály e javaslatot pártolólággal terjesztette fel a ministeriumhoz, de ennek további sorsát alighanem a mezőrendőri törvény várható átdolgozásához kapcsolják.

Fontos kérdés az, hogy ki ellenőrizze a hatóságokat, hogy teljesítik-e kötelességeiket?

A rovaratani állomástól ezt sem kérni, sem várni nem lehet, mert hisz annak feladata az

irtási módok javaslatba hozása, ezen téren való tanácsadás; és ha meggondoljuk, hogy ez állomáshoz hány másféle gazdasági ágat károsító rovar és elősködő irtásának kezdeményezése tartozik, kalapot kell emelnünk az állomás jelenlegi vezetője előtt, aki időt talál arra is, hogy évenként az ország egyes vidékeit beútazza és ellenőrizze a hernyózás keresztülvitelét, hogy így alkalma legyen kétségbe esni azon, hogy jóakarátú, szakavatott tanácsai mily kevéssé tartanak be.

A gazdasági és kertészeti tanintézetek szakembereinek kiküldését szintén nem tartom keresztülvihetőnek, mert hisz ők egyrésztől le vannak kötve előadásaik tartása által, másrésztől pedig éppen tavaszon vannak leginkább elfoglalva az intézetekkel kapcsolatos telepek gondozásával.

Nézetem szerint nálunk is úgy mint külföldön, különösen Németországban, szervezni kellene a gyümölcsészeti vándortanári intézményt, esetleg a szőlészeti felügyelők bevonásával. Ezen tanárok egyéb hasznos működésük mellett tavaszi előadásaik megtartásakor amúgy is beútaznák kerületük gyümölcstermesztő vidékeit és alkalomuk lenne ez alkalommal a községi előjáróságokat kötelességük teljesítése iránt ellenőrizni, a megtorló intézkedések tétele végett a törvényhatóságokat megkeresni és a talált állapotokról a ministeriumhoz intézett jelentésekben beszámolni.

Ha meggondoljuk, hogy a vándortanári intézmény létesítése mily áldásos és szép eredményekkel járt a méhészet terén, óhajtunk kell ez intézménynek a gyümölcsészet terén való meghonosítását is. Ezzel nem akarom azt mondani, mintha a gyümölcsészet terén az intéző körök részéről mostoha bánásmódban részesültünk volna. Onnét több és üdvösebb intézkedések történtek a gyümölcsészet terén, semmint arról gyümölcsészkedő közönségünknek tudomása volna.

Végre még egy szót a Budai úr által megpengetett madárvédelemhez. A hasznos madarak flóbertezése, léppel való fogása, fészkeik pusztítása, fiókáik kiszedése a mezőrendőrségi törvény szerint kihágást képez és itt szintén az esetek feljelentése és a flóbertek elkobzása sokat tehetnek, de még sokkal többet tehet a négy-szemközt elég erélyesen kezelt nádpálcán kívül a szülői ház, valamint az iskola nevelése. Nézetem szerint nem nevelik bele a gyermekekbe

hogy jelenleg uralkodó kártevőink természetrajzi ritkaságokká fognak apadni.

És itt elágazik nézetem Budai úrétól és én mint volt közigazgatási mondhatom, hogy míg az egyes mulasztók ellen a fokozatos büntetés elve helyes, a hatóságok, községi előjáróságok ellen csak a szigor, a könyörtelen szigor lesz alkalmazandó. Csak ez képes felrázni a mi községi (és városi) előjáróságainkat tespedésükből, csak ez lesz képes velök megértetni, hogy hivatalaik már nem pusztán tisztességből vállalt állások többé, hanem hogy azokkal bizonyos kötelelességek lelkiismeretes teljesítése is kapcsolatos.

Ami a hernyózás ellenőrzését illeti, helyeslem Budai úrnak azon nézetét, hogy a csendőrség és pénzügyőrség bevonassék ebbe, de kivihetetlennek tartom, — bár elvileg helyeslem — azt a javaslatot, hogy a büntetéspénzek fele a feljelentőt illesse, mindaddig, amíg e tekintetben törvényhozási intézkedés nem történik, mert a jelen törvény szerint a büntetéspénzek fele részben az orsz. közgazdasági alapot, fele részben pedig a községet illetik, amelyeknek területén a kihágás történt.

Igen nehezíti a községi előjáróságok ellenőrzési jogainak és köteleességének gyakorlását az a körülmény, hogy a hernyózás határideje március végére van szabva. A községi előjáróságok csakis április eleje után léphetnek fel megtorló intézkedéseikkel az egyes gazdák ellen, amikor — ha az időjárás a hernyókra kedvező, azok már kibújnak téli rejtekeikből és egyeseknek, mint pl. a gyapjas pille hernyónak irtása, amelyek a tavaszi szél árára bizzák magukat, teljes lehetetlen. Természetes, hogy a községi előjáróságok magasabb helyről való ellenőrzése még későbbi időre esnék és csak megtorló, de nem megelőző intézkedések volnának lehetségesek. A nagybányai gazdasági egyesület két éve javasolta az orsz. magyar kertészeti egyesület gyümölcsészeti szakosztályában a hernyózási határidőnek február végére való megrövidítését és a szakosztály e javaslatot pártolólág terjesztette fel a ministeriumhoz, de ennek további sorsát alighanem a mezőrendőri törvény várható átdolgozásához kapcsolták.

Fontos kérdés az, hogy ki ellenőrizze a hatóságokat, hogy teljesítik-e köteleességeiket?

A rovarani állomástól ezt sem kérni, sem várni nem lehet, mert hisz annak feladata az

irtási módok javaslatba hozása, ezen téren való tanácsadás; és ha meggondoljuk, hogy ez állomáshoz hány másféle gazdasági ágat károsító rovar és élősködő irtásának kezdeményezése tartozik, kalapot kell emelnünk az állomás jelenlegi vezetője előtt, aki időt talál arra is, hogy évenként az ország egyes vidékeit beúzza és ellenőrizze a hernyózás keresztülvitelét, hogy így alkalma legyen kétségbe esni azon, hogy jóakarátú, szakavatott tanácsai mily kevéssé tartanak be.

A gazdasági és kertészeti tanintézetek szakembereinek kiküldését szintén nem tartom keresztülvihetőnek, mert hisz ők egyrésztől le vannak kötve előadásaik tartása által, másrésztől pedig éppen tavaszon vannak leginkább elfoglalva az intézetekkel kapcsolatos telepek gondozásával.

Nézetem szerint nálunk is úgy mint külföldön, különösen Németországban, szervezni kellene a gyümölcsészeti vándortanári intézményt, esetleg a szőlészeti felügyelők bevonásával. Ezen tanárok egyéb hasznos működésük mellett tavaszi előadásaik megtartásakor amúgy is beúznának kerületük gyümölcstermesztő vidékeit és alkalomuk lenne ez alkalommal a községi előjáróságokat köteleességük teljesítése iránt ellenőrizni, a megtorló intézkedések tétele végett a törvényhatóságokat megkeresni és a talált állapotokról a ministeriumhoz intézett jelentésekben beszámolni.

Ha meggondoljuk, hogy a vándortanári intézmény létesítése mily áldásos és szép eredményekkel járt a méhészet terén, óhajtanunk kell ez intézménynek a gyümölcsészet terén való meghonosítását is. Ezzel nem akarom azt mondani, mintha a gyümölcsészet terén az intéző körök részéről mostoha bánásmódban részesültünk volna. Onnét több és üdvösebb intézkedések történtek a gyümölcsészet terén, semmint arról gyümölcsészkedő közönségünknek tudomása volna.

Vége még egy szót a Budai úr által megpengetett madárvédelemhez. A hasznos madarak flóbertezése, léppel való fogása, fészkeik pusztítása, fiókáik kiszedése a mezőrendőrségi törvény szerint kihágást képez és itt szintén az esetek feljelentése és a flóbertek elkobzása sokat tehetnek, de még sokkal többet tehet a négy-szemközt elég erélyesen kezelt nádpálcán kívül a szülői ház, valamint az iskola nevelése. Nézetem szerint nem nevelik bele a gyermekekbe

eléggé a természet iránti érzéket. A családban nem, mert az apának sincs érzéke hozzá és csak örvend, ha fiacskája minél több madarat puffant le, mert testi ügyessége fejlődik és jó katona lesz belőle. Az iskolában is elhibázott szerintem a természetrajz tanítása. Legfőbb súlyt a rendszerre és az egyes állatok, madarak latin elnevezésére fordítanak; a tanuló pl. ha tanárja a cinkéről kérdi, fél, hogy nem fogja tudni annak latin nevét, a kérdés hallatára benne a félelem és nem a hasznos madár iránti önkéntelen szeretet ébred fel. Éppen így vagyunk az állattan tanításával, úgy hogy a gyermek nem a természetet szereti meg általa, hanem a tantárgyat únja meg.

Itt is vannak dicséretes kivételek, de egy kis jóakarattal még sokkal többet lehetne elérni. (Feketefalu.) *Korponay Kornél.*

Kertészeti tapasztalatok.

A körtefák kiszáradásáról. A 90-es évek egyik tavaszán mintegy 10 darab egy sorba ültetett és már szépen kifejlődött körtefáim rügyei mind lehullottak és miután a szokott időben ki sem leveleztek — bár az ágak még elevenek voltak — én nem ismerve fel a baj okát, abban a hitben, hogy fáim elpusztultak, azokat kihányattam. A kiásás után véletlenül arra jártam és akkor ismertem fel a kiszáradás okát. Az előtte való nyáron és őszön olyan szárazság volt, mint a mostani elmúlt évben; a homokföld mélyen kiszáradt és a reá következő télen kevés csapadék lévén, a föld felülete alig egy arasznyira nedvesedett által és mert az úgynevezett föld árja sem emelkedett fel és így alólról sem nedvesedett által a föld, körtefáim gyökerei csupa kiszáradt homokrétegben feküdtek, azért nem birtak tavasszal kilevelezni. Ha e körülményt akkor felismerem, a fák körüli talajt kiásatom és bő locsolásban részesítem, fáimat megmenthettem volna.

Ezt a tapasztalatomat azért közlöm, mert a mostani idő éppen hasonló; esetleg tehát valaki hasznát veheti. Másnemű gyümölcsfáknál ez a jelenség azért nem mutatkozott, mivel azok szívógyökerei a talaj felszínéhez közelebb fekszenek és a téli nedveségből mégis csak kaptak annyit, amennyi megindulásukra és kifejlődésükre elegendő volt.

A „mácsolya“ gaz (Cirsium) irtásáról. Jó egynehány évvel ezeiótt valamely kertészeti lapban azt

a kérdést intézte valaki a szerkesztőhöz, hogy miképpen lehet a mácsonyát kiirtani. Magam is éppen ennek a gaznak nagymérvű elszaporodása miatt voltam elkeseredve, nagyon kíváncsi voltam tehát a tanácsra, de bizony az valami olyanféle volt, hogy a kertész-tudomány még nem tudja orvosolni ezt a bajt.

Homoktalajú gyümölcstelepemen, amelyet telepítéskor $2\frac{1}{2}$ lábnyi mélyen rigoloztattam, a költséges többszöri kapálás elmulasztása miatt is ez a szívós életű gaz úgy elterjedt, hogy attól féltem, hogy gyümölcsfáimat is kiirtja. A megbízott munkásommal olyan szerződésem volt, hogy ami veteményt a fák között tud termeszteni, az egészben az övé; azt hittem ugyanis, hogy majd így a fák alja jobb megművelésben részesül. De ez nem vált be és a vége az lett, hogy a telepet a mácsonya elborította.

Egy ősszel, úgy november vége felé, munkásom azt jelenti, hogy egy szomszéd birtokos hajlandó volna a gyümölcsös talaját olesó árért felszántani; — megbíztam tehát munkásomat, hogy csak szántassa fel a gyümölcsös alját, de úgy, hogy az ekével a fákhoz közel ne járjanak. — A szántás megtörtént és a fák során egy szalag föld úgy hagyatott; ezt tavasszal kézi munkával ásóztattam fel. A következő nyáron feltűnt nekem, hogy az ősszel felszántott területen a mácsonya szépen megritkult, míg azon a részen, amit tavasszal ásóztattam fel, teljes sűrűségében uralkodott. Eme tapasztalatom folytán a következő őszön jó későn novemberben ismét felszántattam a talajt, de akkor már a fák mellékét is ősszel ásóztattam fel; és íme nagy öröömre a másik nyáron már eltűnt a mácsolya, csak a fák sorában mutatkozott még ritkásan. Azóta minden ősszel későn felszántatom gyümölcsösöm talaját.

Nem tudom növénytanilag magyarázatot adni a jelenségnek, de az eredmény az, hogy telepemről a mácsonya gaz teljesen kipusztult. *Gy. A.*

A gyümölcsészeti szakosztály első negyedévi működése.

Az Orsz. Magy. Kertészeti Egyesület (Budapest, IV., Koronaherceg-utca 16. sz.) gyümölcsészeti szakosztálya a f. év három első hónapjában nagyfontosságú ügyek tárgyalásával foglalkozott és ezek érdekében több rendkívüli gyűlést tartott, melyeken nagyon lényeges megállapodások történtek.

Ily rendkívüli gyűléseken (jan. 23.-án és 27.-én, valamint 30.-án) tárgyalta azon intézkedéseket, amelyeket a *mezőgazdasági törvény* tervbe vett revíziója alkalmából a törvénybe felvételni óhajt oly célból, hogy a különben egészen helyesen megalkotott törvény — a szükségesnek mutató módosításokkal ellátva — a végrehajtásra alkalmasabbá, tehát következményeiben hasznosabbá és a gyakorlati élet követelményeihez hozzáilleszkedőbbé tétessék.

Az ez irányban folyt tanácskozásokat, elnöki minőségben jan. 23.-án Kakass Kálmán, jan. 27.-én és 30.-án Czobor László vezette; előadó volt Angyal Dezső. Az érdekes tanácskozásokban a felsoroltakon kívül leginkább részt vettek: r. Molnár István, Kodolányi Antal, Pecz Ármin, Hankovszky Zsigmond (Kecskemét), Győry István, Szabó Kálmán (Szeged), Liptay Sándor (Ráckeve) és még mások.

A megállapodások kivált a következő irányelvekben domborodtak ki:

1. A Gyümölcsészeti szakosztály a törvény hathatósabb végrehajtása végett szükségesnek véli megfelelő *mezőgazdasági érdekképviseletek* létesítését, amelyek tagjai nemcsak a végrehajtás ellenőrzésével bizatnának meg, hanem magával a végrehajtásra illetékes hatóságokkal is kellő érintkezésben állván, a végrehajtás munkáját is megkönnyítének.

2. A *birtokhatároknak* maradandó, látható, szilárd megjelölését óhajtja, de nem élő növényekkel.

3. A *dűlőutak* szélességének megfelelő szabályozására javaslatot tesz.

4. A *községeknek a faiskola-tartás* kötelezettsége alól felmentését javasolja, mert a községi faiskolák többnyire nem megfelelők. *Járási faiskolák* felállítását sem tartja célravezetőnek, ellenben vármegyéenként *vármegyei kertész-állás* és *vármegyei mintakert* (nem faiskola!) létesítését javasolja, olyképpen, hogy a vármegyei kertész ne csak a hatóságnak (mezőgazdasági érdekképviseletnek) legyen szakközege, hanem igenis a vármegye közönségének kertészeti tanácsadója és oktatója, aki a mintatelepen és azonkívül is a szükséges gyakorlati útbaigazítást a hozzáfutóknak ingyen megadja, a mintatelep fájának okszerű gondozásával és védelmével mindennek követendő példát mutat, a vármegye területére ajánlott gyümölcsfajtákat ellenőrzi, új — jónak látszó fajták — kipróbálásával foglalkozik, az értékesítés tekintetében szóval és példával tanít, buzdít, irányít, a közutak fásítását ellenőrzi és felügyeli, a nem kötelező, de esetleg mégis létesített vármegyei faiskolákra felügyel, vagyis: a kertészet ügyét szolgálja, gyámolítja és irányítja.

5. A szomszédok határmesgyein és a közutak mentén levő *birtokhatárokon* alkalmazható *ültetvények* (fák és élősvények) ügyében szabályozó intézkedést kér és erre javaslatot tesz.

6. A *vadkárak meggátlása* végett a vadászati törvény megfelelő módosítását, illetőleg a vadak

ellen való eredményes védekezésre szükséges intézkedéseknek a törvénybe való felvételét kéri, amire nézve részletes javaslatot tesz.

7. A *hasznos állatok* (madarak) hathatósabb védelmét kéri és szorgalmazza.

8. A védekezés ügyében a *csendőrség* és *rendőrség segítségét* is igénybevehetőnek óhajtja.

9. Amennyiben az állami és netán létesítendő — noha nem kötelező — vármegyei faiskolák elegendő fával nem rendelkeznenek: a közutakra szükségelt kiültetendő fákat *magán-faiskolákból* vélné beszerezendőknek.

A szakosztály ezen főbb elvek alapján készített részletes munkáját a választmány útján a földművelésügyi miniszter úrhoz óhajtja felterjesztetni.*)

* * *

A szakosztály februári rendes gyűlését febr. 13.-án délután 4 órakor tartotta meg Kakass Kálmán elnöklésével. Előadó volt: Angyal Dezső.

Tárgyalás alá kerültek:

1. Endresz Lőrinc (Hatvan) előterjesztése a vasúti kedvezményes díjtételek ügyében, amelyet a szakosztály megbízásából tett meg. Kiténik ebből, hogy kedvezményes díjtételek a MÁV-nak vonalain a budapesti központi vásárcsarnokba irányított gyümölcsküldeményekre vannak.

Míthogy pedig a szakosztály Pecz Ármin, Angyal Dezső, Kakass Kálmán, Czobor László, Kardos Árpád, Győry István véleményeinek meghallgatása alapján, a kedvezményeket szélesebb alapra fektetni és egyéb hazai állomásokra is kiterjeszteni éppen az értékesítés és a közlekedés egyenletesebbé tétele szempontjából szükségesnek tartja: elhatározza az összes kertészeti terményekre vonatkozó szállítási díjtételek beszerzését és az ügynek ez alapon megajándékozó részletes tanulmányozását. Ez ügyben való eljárással megbizsa: Czobor L., Kakass K., Angyal D., Pecz Á. és Kardos Á. tagtársakat.

2. Kardos Árpád a szakosztály megbízásából jelentést tesz a gyümölcskészleteknek az egyesület útján is tervbe vett, illetőleg egyik tagtárs részéről javaslatba hozott nyilvántartása ügyében; amire nézve ama véleményét fejezi ki, hogy a nyilvántartás érdekében is jó lenne bevárni amaz időt, amidőn az egyesületi lapot sűrűbben — legalább havonként 2-szer — lehetne megjelentetni.

E kiválóképpen pénzügyi kérdés feletti határozathozatal a választmány hatáskörébe tartozván, oda való betérjesztése határozottatott el.

3. A gyümölcsfák becslési eljárása tekintetében — Angyal D. javaslatára — Kornay Kornél tagtárs (Feketefalu) bizatik meg az ügynek tanulmányozásával és az áprilisi tanácskozás alá való előkészítésével.

*) E munkát egy későbbi számunkban még ismertetni szándékozunk. Szerk.

4. Kardos Á. titkár Molnár Antal nagybányai gazd. egyes. pénztárosnak megfigyelését a „nagy pávaszem“ kártétele ügyében bejelenti, amit a szakosztály a Rovartani Állomás-hoz tesz át.

5. Angyal Dezső — Raab Alajos segédkezésével — különféle gyümölcsöket mutat be és ismertet. Ilyenek voltak:

Tóth Imre dr.-tól (Selmechánya): *Meghatározásra*: nagy lapos piros alma („Pontoise-i szép“-nek határozottat meg) és nagy zöld alma („Bedfordshirei lelt almá“-nak determináltatott); mindakettő közönséges konyhai fajta, — noha a Pontoise-i szép — a jelesebb. *Tanulmányozásra*: Kanadai renet, Londoni pepin, Téli fehér kálvil, Batul. Mindezek az igen jeles, sőt kitűnőnek ismert fajták szépen fejlett példányai voltak.

Forster Gézától (Ujvidék) kiváló szépen fejlődött „Lepin-jegyző“ körte, amelyet Forster G. már tavaly is beküldött és amely az idén korábban érett meg; a bemutatott példány is e fajta kiválóságát bizonyította; ugyancsak igen szép és zamatos „Téli fehér kálvil“ almák.

Endresz Lőrincától (Hatvan) igen izletes és zamatos „Téli fehér kálvil“-ok.

Ritter Gusztávtól a kolozsvári gazd. akadémia kertészete részéről tanulmányra küldött jeles almafajták és pedig:

„Coulon-renet“, „Nemes (Szabadkai v. Szegedi) szercsika“, „Rudolf trónörökös“ (Rudolf masánszki), „dr. Seelig-narancsrenet“, „Cox narancsrenet“, (igen jeles fajta), „Bradick-páratlan“ (a legkiválóbb fajták egyike), és „Baldwin“ egy piros színű, igen piacos amerikai almafajta, amely, úgy amint Amerikában teszik vele, itt is igen érdemesnek látszik a nagyban való elterjesztésre és e tekintetben a híres „Jonathán“-nak méltó társa lehet.

A szakosztály a beküldőknek jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

* * *

A március 12.-én d. u. 4 órakor megtartott szakosztályi gyűlésen Kakass Kálmán elnökléte mellett a következő ügyek kerültek tárgyalásra:

Elnök jelentette, hogy a vasúti tarifagyűlésben a szükséges adatgyűjtés még nem történhetett meg és így a tárgyalást kéri egyik későbbi gyűlésre halasztani.

Fischer Samu dr. a karbolineumról tartott felolvasása kiegészítéseként ismerteti az Avenarius-sal és Pekrun-nal folytatott levélváltása eredményét, amely szerint a vízben oldható karbolineumok alkalmazása mutatkozik a legcélszerűbbnek. Egyidejűleg saját tapasztalatait is megismerteti és 8%-os karbolineum-oldattal permeztett teljesen egészséges, rügyekkel borított gyümölcsvevőket mutat be. Ez előadás kapcsán Angyal Dezső ismerteti a kertészeti tanintézetben szerzett kedvező tapasztalatait a karbolineumról, valamint Győry István dr. a Pekrun

legújabb kísérleteinek eredményeit adja elő, kiemelve a karbolineum előnyét különösen a fém-mérgek fölött. — A szakosztály a jelentést köszönettel veszi és felkéri Fischer dr.-t a karbolineum-ügynek továbbra is figyelemmel kísérésére.

Angyal Dezső az országos gyümölcsészeti ministeri biztosság útján beszerzett 7 francia és 9 hazai jeles diófajtát mutatott be a szakosztálynak Raab Alajos segédkezésével. A francia fajták nevei: Monstreuse, Franquette, Mayette rouge, Chabert, Gauteron, St.-Jean, Fertile (törpe dió); ezek közül a Monstreuse az u. n. lószemű diónak egy változata, a St.-Jean vagyis Szent-János-napi-nál Szabadka vidékéről már szebbet ismerünk, a Fertile pedig törpenövésű, bokorszerű diófa. A magyar fajták: Baracka-csálai dió (gömbölyű); Nagybányai hosszú (a Parisienne-hez hasonló), Nagybányai középnagy és Nagybányai apró, Seprősi (Paykert Henrik földbirtokostól, Seprős, Arad-vármegye), amely igen szép teltbelű és igen értékes változata a lószemű diónak és a Sebeshelyi háromféle kitűnő dió, u. m. a Parisienne-hez hasonló Sebeshelyi nagy hosszú, továbbá a Sebeshelyi gömbölyű simahéjú, és a Sebeshelyi óriás (rendkívül finom és édesizű).

A bemutatás kapcsán Angyal Dezső dióforgalmi statisztikai adatokat is mutatott be, amelyekből kitűnik, hogy az 1901—1905.-iki öt esztendő alatt hazánkba behoztak összesen 68,535 q diót 3.037,908 K értékben (leginkább a Balkán-államokból) és ugyanazon idő alatt kivittek tőlünk 60,180 q-t 2.616,004 K értékben (leginkább Ausztriába), vagyis e terményben elért forgalmunk passzívnak tekintendő.

A szakosztály ez alkalommal megállapította, hogy a bemutatott magyar diófajták közt több van, amely a leghíresebb francia fajtákkal nemcsak versenyezhet finomság és szépség tekintetében, hanem egyesek azokon túl is tesznek. Amihez képest Kodolányi Antal javaslatára a legértékesebb fajtáknak az áll. faiskolákban való tömeges szaporítása végett felkérendőnek tartja a földművelésügyi ministert; egyben pedig köszönetet mond a bemutatott fajták rendelkezésére bocsátásáért az országos gyümölcsészeti ministeri biztosságnak és az előadónak.

Végül Vidor Ede (Budapest, Rákóczi-út 44. sz.) egy Bajorországban készített és szabadalmazott fakötő-szalagot, nevezetesen pedig beleszótt húzalokkal és kátránytelítéssel erősített hevedert mutatott be, amelyből a 20 mm. szélesnek méterje 12 fillér, a 25 mm.-é 15 fillér. A szakosztály ugyan általában a fakötő-hevederekért nem lelkesedik különösebben, mindamelllett több tagtársat felkért a kipróbálásra, ami ha eredményes lenne, ily hevederek hazai gyártását ajánlatosnak tartaná.

A következő gyűlésre; április 9.-ike d. u. 4 órára kitűzetett: Korponay Kornél tagtárs előterjesztése a fák értékebecsléséről. Gy. I.

Közhasznú kérdések és feleletek.

18. Kérdés. Az A) jegyű karbolineum vértetvek ellen jó-e?

Bácsföldvár.

B. F.

18. Felelet. Vértetvek és karbolineum. A karbolineumok közül azok bizonyultak idáig a legcélszerűbbeknek, amelyek vízzel teljesen elegyíthetők, vagyis keverés közben vízbe csurgatva, abban teljesen feloldódnak. Ebben a tekintetben idáig a legtöbb tapasztalatot Pekrun A. közölte, aki Drezda mellett levő gyümölcsösében éveken át rendszeres és nagyarányú kísérleteket végzett. E kísérletek eredményeiből a legfőbbeket a „Gyümölcskertész“ legutóbbi 5. számában a „Vegyes közlemények“ rovatában „Karbolineumos kísérletek“ cím alatt közöltük. Ezek szerint Pekrun az ott felsorolt oldható karbolineumokat mind olyanoknak találta, amelyek télen át 10%-os oldatban, nyáron át pedig $1\frac{1}{2}$ %-os oldatban permetezve a fákat teljesen megtisztítják a kártékony rovaroktól. A vértetvekről külön ugyan nem szól, de szinte nyilvánvaló, hogy a helyesen, rendszeresen és ismételten végzett permetezés ezeket is pusztítja. Nagyobb arányú kísérletezések ez évben nálunk is több helyen lesznek, amidőn majd saját tapasztalatainkból fogjuk a teljes igazságot megállapítani. Mindenesetre érdemes és ajánlásra méltó dolog, ha minél többen hozzáfogunk a karbolineumok kipróbálásához, habár kis arányokban is és eleinte kivált a kellő óvatossággal.

Gy.

19. Kérdés. A kristály-azurin permetezéshez használható-e sikerrel?

Bácsföldvár.

B. F.

19. Felelet. Azurin és bordói keverék. A kristályos azurint, vagyis az ammonia-tartalmú rézgálicot leginkább a csemege-szőlőfajták kései permetezéseire szokták ajánlani azon célzattal, hogy a nemsokára fogyasztás alá kerülő szőlőbogyókon ne legyenek láthatók azok a permetezési meszes foltok, amelyek a bordói folyadék után visszamaradnak. Ugyanis tudnunk kell, hogy a vízben oldható azurin nem marad meg olyan sokáig a permetezett helyeken, mint a meszes rézgálicos bordeaux-i keverék, ami azonban — kivált esős időben — nem előnye az azurinnak, mert hatása nem lesz olyan tartós, mint a bordeaux-i keveréké. Főképpen ez okból leginkább alkalmazzák ma is a bordeaux-i folyadékot.

Gy.

Irodalom.

Legújban a következő könyvek érkeztek szerkesztőségünkbe:

Magyarország földművelésügye az 1906. évben.

A m. kir. földművelésügyi miniszter 1907. évi 21. számú kiadványa. A 153 nyomtatott kvart-oldalra terjedő könyv részletesen beszámol hazánk földművelésügyének 1906. évi állapotáról és a benne

foglalt nagyszámú statisztikai adatok alapján kiváló és maradandó becsű munka gyanánt szolgál mindazoknak, akik gazdasági állapotaink iránt érdeklődnek. Megtaláljuk e munkában a m. kir. földművelésügyi miniszter jelentését a *földművelés és növénytermesztés, az állattenyésztés, az állami gazdaságok, az erdészet, a vízi ügyek, a hegyvidéki és székelyföldi akció, a gazdasági munkásügyek, a telepítés, a kísérleti ügy és a gazdasági oktatás* állapota felől. Igen becsesek a könyvnek ama fejezetei is, amelyekben Magyarország östermetésének állapota, valamint a statisztikai kimutatások foglaltatnak. A könyvnek azokból a részeiből, amelyek bennünket gyümölcsészeti szempontból leginkább érdekelhetnek, más rovatunkban mutatunk be szemelvényeket. — A könyvet az „Athenaeum irod. és nyomdai r.-társulat“ könyvnyomdája állította ki, a szokásos izléssel és hibátlansággal.

A legújabb állami telepítések Magyarországon.

Darányi Ignác m. kir. földművelésügyi miniszter megbízásából írta: Lovas Sándor miniszteri osztálytanácsos. A földmív. ü. miniszter 1906. évi 2. kiadványaként kiállította a „Pallas r.-t.“ nyomdája. Ára 2 korona. Megrendelhető Nagel Ottó könykereskedéséből, Budapest, VIII., Múzeumkörút 2. sz.

Az 1894.-iki telepítési törvény alapján végzett munkákról számol be az a nagyérdekű kiadvány, amidőn részletesen megismerteti, hogy a hivatkozott törvénytől a földművelésügyi miniszter rendelkezésére bocsátott 6 millió korona hogyan használtatott fel. Érdekes tudni, hogy összesen 25,469 kat. hold területet sikerült vásárolni a telepítési alaphól 5,080.232 K vételárban. Ezenkívül még két más birtokot is átvett a telepítési alap 28,300 K életjáradék fizetése fejében. Az állam a saját birtokából 32.874 kat. holdat használt fel telepítésekre. Összesen 16 új telepen 1590 telepes család kapott új otthont. Teljesen új község is létesült kettő, nevezetesen Krassószörény-vármegyében Igazfalva, Bácsbodrog-vármegyében pedig Szilágyi. A telepes községek közül Mosnica, Temesrékás, Bálinec, Monostor, Igazfalva és Facset a Temes és a Béga völgyében, Stancsófalva a Temesnek egyik mellékágán fekszik; Nagysármás, Kara, Marosludas, Felsődetrethem a Mezősége, Magyar-nemegy Besztercenaszódban, Vice Szolnokdobokában, Fehéregyháza Nagyküküllő vármegyében fekszik.

A vételár lefizetését a telepeseknek nagyon megkönnyíti a hosszú törlesztési idő (50 év) és az olcsó kamat, amely a három erdélyi telepen 2 százalék, egyébként 3 százalék és csak a bácskai és délvidéki telepen 4 százalék. Eddig 2,345.105 K-t fizettek le a telepesek és az esedékes összegnek csak 7.5%-ával maradtak hátrálékban. A telepeseknek nagy könnyebbségükre szolgált, hogy Darányi miniszter a közcélok ellátásáról bőségesen gondoskodott és a szükséghez képest vetőmagvak, gyümölcsfaemetek, tenyészállatok kiosztásáról is intézkedett.

A telepés községeket a könyv részletes leírásban és 104 képen ismerteti; mindezekből örömmel láthatjuk, hogy a telepítés a legjobb eredménnyel folyik, amiért is kívánatos annak nagyarányú folytatása.

Madárvédelem. III. Irtá: Fromm Géza, Ráckeven. Ily cím alatt vettük annak a lelkes hangon megírt könyvecskének 3-ik füzetét, amelynek 1. és 2. füzetéről, megjelenésük alkalmából, e helyen már elismeréssel emlékeztünk meg. Most a 3-ik füzet megjelenésekor a legnagyobb örömmel állapíthatjuk meg, hogy az az önzetlen szeretet, amely az érdemes szerző könyve első fejezeteinek megírásában vezette, semmiképpen sem lankadt meg máig sem és most is azzal a lelkesedéssel és hévvel száll védelmére a hasznos kis énekeseknek, amelylyel azt korábban is cselekedte. A most kiadott 3-ik füzetben a *madárvédelmi mintatelepek* jelentősége talál főképpen méltatásra, kiegészítve mindazoknak a tenni-valóknak részletes megismertetésével, amelyek a madárvédelem szempontjából fontosak. Minthogy pedig annak, aki haszonnal akar kertészkedni és gyümölcsöt termeszteni, a madárvédelmet, mint a rovarok ellen való védekezés legolcsóbb és legtermészetesebb eljárását ismernie és gyakorolnia kell: minden kertbarátnak melegen ajánljuk a Fromm-féle füzetek megszerzését, megjegyezvén, hogy azok ára füzetenként 70 fillér s a három füzetből álló teljes munkáé pedig 2 K 10 f, amely a szerzőnek Ráckevére küldendő be.

Gy.

Vegyes közlemények.

(Gy.) **Szőlő- és borgazdasági tanfolyamok néptanítók részére.** A m. kir. földművelésügyi minister a szőlőművelés szempontjából kiváló fontossággal bíró községekben alkalmazott néptanítók részére a f. évben is négy hétre terjedő szőlő- és borgazdasági tanfolyamok tartására hirdetett pályázatot. A tanfolyamokat öt helyen, u. m. a bihardíószegi, a tapolcai, a tarcali, a ménesi és a nagyenyedi vincellériskolákban tartják meg. Az egész tanfolyam négy hétre terjed, de két részletben tartatik meg, nevezetesen a tanfolyam első része tavasszal április 27.-étől bezárólag május 9.-éig, a második része ősszel a tarcali vinc.-iskolában október 19.—31.-éig, a többi helyeken pedig október 8.—21.-éig. A tanfolyamokra csak oly néptanítókat vesznek fel — állami, községi vagy felekezeti iskolákból egyaránt — akik oly hegyvidéki községekben működnek, ahol a filloxera a szőlőket már megtámadta vagy már el is pusztította és ahol a lakosság fő kereseti forrása: a szőlőművelés. A felvett tanítók útiköltségeik, lakásuk és ételmezésük fedezésére az egész négy heti tanfolyamra egyenként 120 K átalányt kapnak, és pedig úgy tavasszal, valamint ősszel a tanfolyam első napján 60—60 K részletekben. A felvételt kérelmező és egykoronás

bélyeggel ellátott folyamodványok (az életkor, nyelvismeret, alkalmaztatás, a szőlő- és borgazdaság terén való eddigi működés felsorolásával és iskolai hatóságuk igazolásával) legkésőbb f. é. március 30.-áig az illetékes kir. tanfelügyelő útján ahhoz a szől. és bor. felügyelőhöz, illetőleg vinc. iskola igazgatóságához kell benyújtani, akiknek területében működik a folyamodó.

(Gy.) **Lelkészek gyümölcsészeti tanfolyama.** Budapesten a m. kir. Kertészeti Tanintézetben f. hónap 16.-án nyílt meg a lelkészek számára rendezett hatnapos gyümölcsészeti tanfolyam. A tanfolyamot Darányi minister nevében Dobokay Lajos dr. ministeri tanácsos nyitotta meg, mely alkalommal a hazai gyümölcstermesztés fontosságát különösen a kisgazdák szempontjából igen érdekesen fejtegette, valamint azt a szép hivatást is, amelyet éppen a lelkészek fejthetnek ki, amidőn híveikkel megismertetik és megkedveltetik a szép hasznot hajtó s egyúttal a lelket és erkölcsöt nemesítő gyümölcsészeti foglalkozást. A megnyitás után az előadások mindjárt megkezdődtek, amelyekben Angyal Dezső kir. tanácsos igazgatón kívül, Győry István dr. és Schilberszky Károly dr. tanárok, valamint Jablonowski József kir. tanácsos, az állami rovarügyi állomás főnöke vettek részt. A tanfolyamra felvették: Szakáll József vasszentmihályi r. k., Steiner József iharosi r. k., Bojdisz Miklós offszenicai r. k., Poós Rezső pesthidegkúti r. k., Tabakovits Ödön husztközi g. kath., Kokincsák János viravai g. kath., Simsa Andor beregszikkli g. kath., Nemoián Aurél agadicsi g. kel., Süics Kálmán lajosmizsei ev. ref., Csorba Ferenc mezőzombori ev. ref., Pataky László sülelmedi ev. ref., Fekete Sándor nagymegyeri ev. ref., Schleiffer Károly misérdi ág. ev., László Miklós vadosfai ág. ev. lelkészek. Moravetz Gyula csávosi r. k. plébános a megjelenésben akadályozva lett. A lelkészeken kívül még felvették: Stolzenberg János csendőrszámtanácsos és Lányi Arthur nyug. cs. és k. főhadnagy, budapesti lakosok.

(Gy.) **A kötelező hernyóirtásról.** Lapunk egyik t. Olvasójától és egyben gyümölcsészkedő ügytársunktól: Léderer Ede mérnök úrtól Monte-Carlóbói a következő megszívlelésre méltó sorokat kaptuk:

„Olvasva a „Gyümölcskertész“ 3. számában Budai János cikkét, amelyhez való hozzá szólásra olvasóit felhívják, engedje meg a t. Szerkesztőség, hogy magam is tegyek arra észrevételt és ajánlatot. A büntetésekből, ellenőrzésekből, finácokból és hasonlóból nekünk, magyaroknak, már annyi van, hogy az ember, más országok népeit és viszonyait tekintve, igazán borzadva gondol adóval, birsággal és minden hasonlóval túlságig boldogított szegény hazánkra, és amint a szerkesztőség észrevételében meg is mondja: a túlságos szigorúság, illetőleg nyakra-főre való büntetés a legtöbb esetben a fák kiirtására vezetne.

Az én indítványom az volna, hogy minden községben, annak előjárósága köteleztessék a hernyóirtást hivatalból végeztetni és a felmerülő költséget az illető tulajdonosoktól beszédni. Minden községben vagy kerületben van egy vagy több faiskola; annak kertésze, kezelője segédmunkáival, a község szerszámaival, egy pár suhanc napszámmal a hernyóirtást csekély költséggel, kellő időben elvégezheti, — mert ott, ahol a gazda maga csinálja, nincs dolga — tehát nem is kell költség reá; de ahol nem lát hozzá a gazda, ott a sok ellenőrzés, feljelentés, megcitalás, tárgyalás, birságolás, apellálás, fináncolás stb. helyett, egyszerűen csinálja meg és vegye be az illetőn az előjáróság az okozott költséget. A helyes kezelés ellenőrzését az állam kötelességének tartom, amennyiben gyümölcsészeti vagy gazdasági felügyelői által ezt a legjobban teljesítheti.

(Gy.) **Gyümölcsforgalmi viszonyaink.** Az 1906. évben, amidőn gyümölcstermésünk, a szilva és a kajszibarack kivételével, általában gyengén sikerült, összes gyümölskivitelünk 457,000 métermázsát tett ki 12·4 millió K értékben, az előző évi 576,000 métermázsával és 12·3 millió K értékkel szemben. Ugyanebben az évben behoztak hozzánk 284,000 métermázsas gyümölcsöt 5·9 millió K értékben az előző évi 478,000 métermázsával és 8·8 millió K értékkel szemben. Végeredményben az 1906. évi külforgalomban a gyümölcsök kiviteli többlete 173 ezer métermázsát és 6·5 millió K értéket tett ki, az előző 1905. évi 98 ezer métermázsával és 3·5 millió K értékkel szemben.

Gyümölcsnemek szerint a három utolsó év forgalma így alakult:

	Behozatal:			Kivitel:		
	Mennyiség métermázsas.			Érték korona.		
	1904	1905	1906	1904	1905	1906
Alma, körte, birs	79955	107504	107713	1643024	2512365	1899144
Szilva, friss	199392	232819	81974	1595136	2328190	661657
Kajszibarack	390	321	186	10140	10272	5580
Cseresnye, meggy, őszibarack, sárgaszilva	5956	5276	4567	177443	163810	153194
Dinnye	3059	4316	3141	84525	100519	73371
Egyéb friss gyümölcs	2360	2439	1771	89180	91760	37810
Borókabogyó	3027	4295	3522	51940	106875	79510
Aszalt szilva	67099	80717	59472	17406·9	1633808	1677521
Egyéb asz. gyümölcs	1899	3127	2167	58870	94282	65726
Szőlő, friss	13124	13097	2306	384020	410944	106356
Dió	10812	17691	10821	455594	831661	454482
Mogyoró	6126	6232	6453	605215	534663	697028
Összesen	395179	477834	284093	6885696	8819149	5911379

Kivitel:

	Mennyiség métermázsas.			Érték korona.		
	1904	1905	1906	1904	1905	1906
Alma, körte, birs	83828	210834	83292	1518838	3794710	2005630
Szilva, friss	187145	108032	90045	1684305	1080320	1143096
Kajszibarack	94966	28178	76724	1254066	758086	1730018
Cseresnye, meggy, őszibarack, sárgaszilva	42016	38127	25829	1293484	1898908	1897499
Dinnye	18425	27836	28375	287605	398732	443796
Egyéb friss gyümölcs	21013	20837	30161	452306	520925	809385
Borókabogyó	7785	3358	8084	132294	77234	173970
Aszalt szilva	20426	17985	9531	612780	548549	308507
Egyéb asz. gyümölcs	2448	3353	2255	90864	107499	73386
Szőlő, friss	111077	110997	84920	3340292	3466479	2980135
Dió	17770	6260	16893	710800	325520	760185
Mogyoró	580	215	976	29000	10105	58560
Összesen	607476	576012	457085	11406634	12278067	12384165

Az aszalt szilva és mogyoró kivételével tehát a többi gyümölcsnemből nagyobb volt a kivitelünk, mint a behozatalunk. A behozatal leginkább Ausztriából és Boszniából van; Szerbiából leginkább szilvát, almát, körtét, — Romániából leginkább diót, almát és körtét, — európai Törökországból leginkább diót és mogyorót, — Bulgáriából diót, — Olaszországból korai gyümölcsöket hoznak be. Kivitelünk főképpen Ausztriába irányul, míg Boszniába leginkább dinnyét viszünk ki. Németországba szőlőt, almát, kajszibarackot, friss és aszalt szilvát, dinnyét és bogycs gyümölcsöt viszünk ki.

Szerkesztői üzenetek.

Gy. A. Kiskúnhalas. Amint tetszik látni, nem kell a céhbellekkel vitába boesátkozni, sőt azok örvendenek, ha a komoly és megbízható megfigyelések velök közöltetnek. Ezen a téren mindenkor szívesen vesszük, ha t. Olvasóink segítségére jönnek a céhbelleknek. Tehát — a viszontlátásig!

F. F. Bicske. A „Puritán“ fürtje kicsiny és laza, bogycs apró; termése tehát nem olyan, hogy tömeges természetűre ajánlható lenne. Különbönb pedig korán érő és jól ellentálló.

P. J. Alsópodsága. A magvetést öntözze meg rendszeresen és árnyékolja be, hogy állandóan nyirkos maradjon; így talán kikél, vagy ami fekeve marad, majd kikél a jövő tavaszra. Különbönb pedig tessék egy levelezőlapot írni a nagymélt. földművelésügyi min. kir. ministerium könyvtárához (Budapest, V., Országház-tér) és kérni a Molnár István „Fatenyészés“ c. könyvének egy példányát; mint néptanító ingyen küldik azt meg Önnek, — abban kérdéseire megtalálja a feleleteket.

W. M. Ujverbász Ingyen hirdetést senkinek nem közölhetünk. Tessék Niemetz W. F. temesvári vagy

Eladunk nagymennyiségű saját termésű **első osztályú gyökeres fásoltványt**, legkitünőbb bor- és csemegeeszőlő-fajtákban, továbbá **sima és gyökeres Riparia portalis és Rupestris monticola** alanyvesszőt, valamint **sima és gyökeres direkttermő Piros-Delaware** vesszőt, fajtaazonosságért való teljes felelősség mellett. Részletes árjegyzékkel készségesen szolgálunk.

RENDES ÉS KOMLÓS

am. alanyvessző- és szőlőoltvány-termesztők

== Székelyhid (Érmellék.) ==

Kitünő minőségű borok: Siller 48—50, Fehér 50—52, Ezerjó és Kövidinka 54, Rizling 56—58. fillér literenként. 50 literen felüli mennyiségben szállítok utánvétellel. Hordót adok kölesönbe, melyet szintén utánveszek. — Csomagolásért esupán saját kiadásaimat számítom. Megrendeléseket kér:

CSATHÓ GÉZA szőlőnagybirtokos,
Erdőtelek. (Heves megye.)

POZSGAY KÁROLY, SZEGED immunis homokszőlő-telepéről.	Sima				
	1000		100		10
	rt	kr.	frt	kr.	kr.
Chasselas piros	3	50	—	70	15
„ fehér	3	—	—	60	15
„ piros-fehér vegyesen	3	—	—	60	15
„ zsidóországi	3	50	—	70	15
„ d'oré	3	50	—	70	15
„ rouge royal	—	—	1	—	20
„ Napoleon	—	—	1	20	25
Muscat Alexandrie	4	—	—	80	20
„ Lunel	4	—	—	80	20
„ Front. rouge	5	—	1	—	20
„ Hamburg black	—	—	1	20	25
Trollingi kék	—	—	1	—	20
Kecskeesees sárga	—	—	1	—	20
„ piros	—	—	1	20	25
„ fekete	—	—	1	20	25
„ tarka (Decandol)	—	—	1	20	25
Zöld Juhesees (halhólyag)	—	—	1	20	25
Madeleine Angevine	4	—	1	—	20
Précoce Malingre	4	—	1	—	20
Török Gohér (Damaskusi)	—	—	1	—	20
Fehér Gohér	—	—	1	—	20
Génuai óriás	—	—	1	20	25
Calabriai	—	—	1	20	25
Hamvas Klävner	—	—	1	—	20
Olasz rizling	2	50	—	50	10
Kövidinka	3	—	—	60	15
Oportó	3	—	—	60	15
Nagy Burgundi	3	—	—	60	15
Piros Veltelini	3	50	—	70	15

Szabó István gyümölcsfa- és rózsafaiskolája. Uj-Szeged, Főfasor 35. Ajánlja mintegy 140,000 darab 1—2 3—4-éves nemesített **gyümölcsfakészletét** és pedig: körte, alma, birs, naspolya, cseresznye, meggy, kajszli- és őszibaraek, úgyszintén Besztercei szilva- és ringlófajtákat, igen szép, egyenes, erős példányokban, jó gyökérzettel. A fák **törpe, félmagas és egészmagas törzsből** megrendelhetők.

Ára: 100 drb 40—60 korona; erős, magas-törzsű példányok, sorfának valók 100 drb 70—80 kor. Ezer darab vételnél kedvezmény. Bokorrózsák gyökérnyakban nemesítve, szabadföldből szép, erős példányok, legjobb fajtákban, darabja 40—50 fillér. Kuszórózsák „Crimson Rambler“, 1—2 méter folyással, igen szép példányok, drbja 40—60 fillér. Hársfák, nagy levelűek, igen erős példányok, darabja 2 kor. Gyümölcsvadeselemek, készlet. 500,000 drb. legnagyobb része átültetett. Megrendelhető alma, körte, Prunus Myrabolan, Prunus Mahaleb, őszli és sárgabaraek, 1000 drb. 10—30 koronáig. Gömb- és pyramis-akácokból nagy készlet, Thuja compacta- és pyramidalis mageselemekből igen nagy készlet, olesó árban kapható Tessedék név- és árjegyzéket kérni, bérmentve küldöm.

Műlép

valódi méhviaszból készítve
1 klg. 5 koronáért kapható.

BELICZAY BÉLA

mézeskalács és viaszgyertyaöntő üzletében

BUDAPEST,

VII., Csányi-utca 3. (saját ház.)

SÖPJING ENDRE

szőlőoltvány-telepe
SZÉKELYHID.

Ingyen és bérmentve küldi meg bárkinek
árjegyzékét.

Eladásra kerül: Fás és 2-éves zöld-oltvány bor- és csemegefajtákból. Delaware direkttermő. Alanyvesszőkből Riparia Portalis sima, (2000 drb) és gyökeres Rupestris Monticola. Érmelléki asztali és többféle fajbor.

Alma- és körtefák névvel, valamint szép sorfának való Sophora japonica, Celtis australis, Bíborlevelű juhar, Boglárfa és Körisfák eladók Berky Ignácnál, Dunaföldváron. (1)

Ha háztartásban a ruhamosásnál 75% költség-, munka- és időmegtakarítást kíván elérni, akkor rendelje meg a gőzmosógépet nálam, melyet 30 napi próbára is szállítok. Leírás és árak kívánatra megküldetnek. Resch József Sándor, Bács (Bács-Bodrogh-megye). (6)

A jászárokszállási községi faiskolában nagy mennyiségű körte- és alma-vadcesemeték vannak eladók, 1-éves 15—25 kor., 2-éves 35 kor., 3-éves 1½ cm. vastag, 100—120 cm. magas 45 korona. Értekezni lehet a községi faiskola-kezelővel. Megrendeléseket elfogad a községi előjáróság. (7)

Vadrózsafa szép, egyenes, egészséges, magas törzsű, jó gyökerekkel, száza 7 korona, ezre 68 korona, csomagolással. Sir Antal városi főkertész Eger. (8)

Eladó több százezer darab **sima Ripária-portális** szőlővessző I. oszt. 50 cm. hosszúságban 15 kor. 55—60 cm. hosszúságban 16 kor. ezre, 80—85 cm. hosszúságban 23 kor. ezre, (2 oltvány-alanyt ad) 115—120 cm. hosszúságban 34 kor. ezre, (ez 3 oltvány-alanyt ad); készlet 300 ezer drb. Igen szép, fajtisza, telepítésre igen alkalmas. II. oszt. 60 cm. hosszúságban 6 kor., nagyobb vételnél 5 kor. ezre, erősebb külön válogatva 8 kor. ezre, készlet 200 ezer drb. **Gyökeres portális** 1-éves I. oszt. 32 kor. 2-éves igen erős (pótlásokra) 42 kor. ezre, II. oszt. 18 kor. ezre. Solonis is kapható. **Zöld-oltvány sima** I. oszt. Portális, Monticola és Solonis alanyon I. oszt. 80 kor. II. oszt. 60 kor. ezre. **Gyökeres** 2- és 3-éves igen erős (pótlásokra), 180 kor. ezre, fajok: Ezerjő, Mézes, Rizling, Oportó, Erdei, Furmint, Járdovány, Chasselas stb. **Gyökeres fás-oltvány** több fajtaból. **Hazai gyökeres** Chasselas fehér és piros, Passattuti 2-éves 28 kor. ezre. **Sima** hazai fehér Dinka, Slankamenka, Ökörszem, Chasselas és csemegefajták jutányos áron. **Nagyobb vételnél árengedményt adok.** Megrendeléseket 1/3-rész előleg kapcsán kér Saguly Dániel, Nagymaros, Hont-megye. (9)

Borbás János gyümölcsfa-iskolájában (Jászapáti) megrendelhetők a következő oltványok: u. m. alma-, körte-, cseresznye-, meggy-, kajszin- és őszibarack-, eper-, gömb- és jegenyefakac-, Ailantus-, Kanadai nyár-, jegenyefa- Thuja díszbokrok, birs-, köszméte- és ribizke-bokrok. Tessek árjegyzéket kérni. (10)

Eladó jutányos áron egy-, két-, három-, és négy-éves gyümölcsfa: alma, körte, őszibarack. Budapest, III., Szemlőhegy 18. Rózsadomb. (11)

Eladó 1—1½ méter magas őszibarack-oltvány, drbja 30 fill., 100 drb 25 kor., 1000 drb 200 kor. A következő fajtaból, Duránci-fajták: Szögi, Egressy, Korai Sándor, Wezerle, Amsden, Mezőkomáromi, Tengeri Sas, Waterloo, Szt-Istvánnal érő, Lord Palmerston, Mocsy-féle cseresznyével érő, Walesi herceg, Arkansas. Magvaváló-fajták: Olga királynő, Gyümölcskertek királynéja, Vénus emlő, Württembergi királyné és Valparaiso. Vig József faiskola-tulajdonos, Palicsfürdő. (12)

Kelebián fekvő homoki szőlőtelepemről tavaszi szállításra a következő sima vesszők eladók. Muskat: Passattuti, Hamburgi, Alexandriai ezre 8 korona. Piros és Fehér Chasselas, Oportó, Tüskés púpú zamatos, Kövidinka ezre 6 korona. Rizling, Ezerjő, Mézes fehér, Kadarka, Nagyburgundi ezre 5 korona. Magyarország emléke drbja 8 fillér. Megrendeléseknél ezrenként 2 kor. előre beküldendő Balogh György címére Szabadka, Wesselényi-utca 35 sz. (13)

Eladó élőfák. Lucfenyő: 1 méter magas, 70 fillér; 75 cm. magas, 56 fillér; 50 cm. magas 40 fillér. Vékonyhéjú diófa: 2 méter magas, 50 fillér. Faiskola: Gönyő (Győr-megye). Csomagolás önköltségen, vasúthoz (hajóhoz) szállítás ingyen. Megrendelhetők: Márffy Ede Budapest, I., Vár, Országház-utca 2. (14)

Ageni szilva, koronás fák, darabja 80—120 fillér. Kaphatók az **Irinyi** kertészetben, posta Portelek, (Szatmár-m.) (15)

Ripária Portális II.-rendű 110 cm. hosszú friss metszés, telepítésre alkalmas érett vessző olcsón eladó. Nagyobb megrendelésnél árkedvezmény nyújtatik. Sarlay Károly Komárom. (16)

Eladó. Elsőrendű szép 3-éves gyökeres fajtisza, saját termésű Portális, Rupestris, Solonis hiányok pótlására. Ezre 45 kor., száza 5 kor. Európai 1-éves gyökeres, ezre 30 kor. 1901-évi Rizling fajtabor, hektoliterje 60 kor. a vevő hor- dóiban. Címem: Buday Gyula ügyvéd. Debrecen. (17)

Coniferák! Diszfenyők! Túlevelűfák! Az első magyar diszfenyő-faiskola tulajdonosa Copony Ede Körmenten, ajánl 120 fajta túlevelűfákat, sorfákat, lombfákat, díszcserjéket és rózsafákat. Készlete igen nagy. Képes árjegyzék ingyen! (18)

Lucfenyők (*Picea excelsa*) 150—350 cm magasságig. Többször átültetve. Biztos megeredés, Darabja 150—500 fillér. Árjegyzéket másfajta fenyőkről, thujákról, gyümölcsfákról bérmentve küld **Irinyi** kertészeti, posta Portelek (Szatmár megye.) (19)

Mezőtur város faiskola kertjéből eladó: 2000 drb Japán akác, 2000 drb Juhar, 2000 drb Acer platanoides, 100 drb 40 kor. Nagymenyiségű gyümölcsfa és I. oszt. gyökeres, fás- és zöldoltás. Megrendelések Omazta Elek városi kertkezelőnek Mezőtur címzendők. (20)

Mogyoró-bokrok 12 fajtában, 3-éves 100 drb. 10 kor., 5-éves 100 drb. 14 kor. Ribizke-, egres-, málna-tövek, 2—3-éves termő bokrok 100 drb. 5 korona. Kajsziarackfák 1 évesek, 1^{1/2} méter magasak, 12 fajtában, 100 drb. 14 kor. Kapható: Váczy János kertésznél, Apostag. (Pest vm.) (21)

Elsőrendű pergetett **akácméz** 5 kgr.-os postadobozban 8 koronáért bérmentve küld Kiss János, Tisza-Kürt. Élőméhekről árjegyzéket ingyen. (22)

Japán szilvák darabja 2 korona, Cseresnye-almák befőzésre 1.50 korona. Kajsziarack-oltványok 60, 70 és 80 fillér. Minden egyéb gyümölcsoltványok, díszfák, sorfák, gyümölestermő cserjék, díszbokrok, kuszónövények stb. árjegyzék szerint. **Csemeték** 2-éves visszaültetett ezre: vad-alma 20 és 35 korona, vadkörte 25 és 40 korona, akác 10 és 15 korona, Gleditschia 8 és 10 korona, 1-éves csemeték: vadalma 12 és 20 korona, vadkörte 14 korona, Myrabolan-szilva 20 és 30 korona, kajsziarack 20 és 30 korona, őszibarack 28 és 35 korona, sajmegegy 20 és 30 korona, vad-cseresnye 40 korona, nemes gesztenye 25 korona, doucin 30 és 50 korona, birs 30 és 50 korona, 2—3 éves bokor-rózsák 10 drb 4 korona. Árjegyzék bérmentve. Eötvös Lajos és Társa kereskedelmi kertészete, Tarcal Zemlém m. (23)

Eladók folyton nagyobbodó faiskolámból 3—4-éves erőteljes, egyenes, dús gyökérzetű oltványok. **Alma:** 40.000 drb. Téli aranypármén, Jonathan, Sárga Bellefleur, Nagy casseli renet, Téli fehér kálvil, Batul, Török Bálint, Hollandi aranykormos, Sóvári. **Körte:** 15 000 drb. 25 fajta. Oltott besztercei és más szilvafajták 6.000 drb. Cseresnye-, meggy- és diófák. Ára 60 fillértől 1 koronáig. 150.000 drb. 1—2-éves oltványok, szemzések, alma- és körte-vadcsemeték. Árjegyzéket és mintát szívesen küld SzászJános faiskolája, Nagybányán. (Szatmár m.) (24)

Eladó: 300 drb. Vadgesztenye, 2000 drb. Acer platanoides 100 á 70 kor. 5000 drb. Akác 100 á 50 kor. Vegyes díszfa 100 á 60 korona. Díszcserje 100 drb. 40 kor. Magas törzsű almafák a legjobb fajtákban 100 drb. 90 kor. Thuják 1—2 mtr. magasak á 80 fillértől 4 koronáig, készlet 500 drb. Pyramis Buxusok 60 cm.-től 80 cm.-ig á 1.60—6 kor., 80—120 cm.-ig 7—12 kor. Készlet 1000 drb. Taxusok 60 cm.-től 100 cm.-ig 1—4 kor., 1 métertől 2 méterig á 6—12 kor. Szegély Buxusok 100 drb 8 kor. Készlet 6000 drb. Magastörzsű róz afák 60 legszebb, többnyire új fajtákban 1—2 kor. 3-éves spárgatövek 100 drb 3.50 kor. Mindenféle tavaszi szőnyeg- és virágágyi, továbbá konyhakerti palánták a legolcsóbb árban. Árjegyzék ingyen és bérmentve. **Petermann József mű- és kereskedelmi kertészete, Nagykanizsán.** (25)

Kitünő minőségű borok. Saját termésű jól kezelt boraimat a következő áron adom: Siller 52, Asztali fehér 54, Ezerjő 58, Olasz rizling 60 fillér litere, **bérmentve** bármely belföldi vasúti állomásra 50 literen felüli mennyiségben. A bor értékét, valamint a hordó értékét utánveszem. **Szokványszerű szőlődugványok.** Ősszel szedett, jól beérett vesszők: Kadarka, Ol-rizling, Szlankamenka, Kövidinka, Chasselas-fajták ezre **bérmentve** 7 korona, Piros Szlankamenka 10 korona. 22-fokos törköly-pálinka 1 kor. 50 fill. litere. Részletes árlap ingyen. Csathó Géza szőlőnagybirtokos, Erdőtelek. (Heves m.) (26)

Csak is most lehet fehér síma vesszőből igen szép kivitelben készített gyümölcs- és szőlőkosarakat úgy azonnali, mint későbbi szállításra jutányos árban Káhn Testvéreknél Huszton, kapni. (27)

Szőlőoltványok: hiányok pótlására 2-éves dús gyökérrel, zöldoltással készítve ezre 100 frt. Telepítésre gyökeres zöldoltvány ezre 80 frt. Telepítésre sima zöldoltvány ezre 40 frt. **Fásoltványok:** Gyönyörű példányok, fajtisztán ezre 100 frt. Szépséghibával, **eredési biztosítással** ezre 45 frt. Mind Riparia portalisra oltva a következő fajtákban: **Fehér borfajták:** Olaszrizling, fehér és piros Szlankamenka, Furmint, Sárfehér, Mézes-fehér, Ezerjó, Erdei, Bakator, Kövidinka, Mirkovácsa, Muskotályok, Hárslevelű, Sauvignon, Bánáti rizling. **Vörös borfajták:** Nagy burgundi, Oportó, Nemes Kadarka, Aramon. **Csemegefajták:** Fehér és piros Chasselas, Passatutti, Tokaji Chasselas, Ezredéves, Muskotályok stb. Sima Rip. port. I. oszt. 10 frt, sima Rip. port. II. oszt. 5 frt, gyökeres Rip. port. I. oszt. 16 frt, gyökeres Rip. port. II. oszt. 10 frt, gyökeres 2-éves gyökerű 18 frt. **Hazai nemes vesszők** sima 10 K, gyökeres 30 K a fenti fajtákból. Oltványaimért teljes felelősséget vállalok s ha a vevő azzal nem volna megelégedve, azokat visszaveszem s pénzét visszaadom. Tavaszi szállításra is elfogadok már most előjegyzést. Előlegül az ár $\frac{1}{4}$ részét kérem beküldeni. **Hegyi bor:** Siller és fehér 50 K, vörös 60 K. Székely I. József Gyöngyös, Szent-Urban-Templom. (28)

Szőlősgazdák, vincellérek, munkások legtöbb hasznát vehetik a **vincellérkönyvnek**. Megrendelhető Vaday Józsefnél Nagyváradon, 1 kor. (34)

Asztali bor 44 kor., kitünő félpecsenye 50, pecsenyebor 60 kor. hektónként, 2-szer fejte. Pécs ezüstérem. Kollár Vilmos pincegazdasága, Cegléd. (29)

Eladók. Fajtiszta ezüstszőrme, kékóriás nyúlak. Egy hónapos 2 korona, minden hónappal öregebb 2 koronával drágább. Weisz Sándor gyümölcsfa-iskola tulajdonos, Kápolnás-Nyék, Fekér-megye. (30)

Eladó Coryllus colurna (törökmogyoró) magcsemete 3-éves 1000 drb 30 K, 2-éves 20 K, 1-éves 10 K, míg a készlet tart. Phacelia-mag 1 kg. 2 K. Tarlóvirágmag 1 kg. 4 K. Pinus picea fenyők szép erős példányok drbja 1 K 20 f. árban kapható Br. Harkányi kertészetében Pusztakenyél (Szolnok m). (31)

Pergetett méz 5 kiló bérmentve fehér 8, sárga 7 korona. Belga és ezüst nyúlak, sárga orpington tojások olesón kaphatók Török József méhtelegén, Öcsöd. Méhesaladokat veszek. (32)

Eladó. 1-éves gyökeres fás szőlőoltványok. I. oszt. Riparia portális alanyon készült, Kövidinka, Mu-tos fehér, Erdélyi Chasselas r. royal és blanc, Fehér kecskecescsű, ezre 160 kor., száza 16 kor. I. oszt. sima Riparia portális. 10.000 drb ezre 20 kor. Az összes átvételnél árengedmény, teljes felelőség mellett megrendelést kér az ár egynegyed részét előlegül, (a többi utánvét.) Tamás Lajos szőlőtelep-tulajdonos, Erdőhegyen, u. p. Kis Jenő (Arad m.) (33)

Nádudvar községben (Hajdu-megye) államszegély mellett kosárfonó háziipari szövetkezet alakult, a szövetkezet tagjai mezőgazdasági munkások, akik ezen házi iparral télen foglalkoznak. Gyümölesszállító kosarak készítésére megrendelést elfogad a szövetkezet. (34)

Eladó 2-éves vadkörte-magcsemete, ezrenként 20 koronáért. Kulcsár Ferenc kántor-tanítónál Pósfá, (Vas-m.) u. p. Hegyfalu. (35)

Csemetevedő nádköpenyek, melegágytakarók, komlószáritók, árnyékolók. Korai fagyok, tavaszi kedvezőtlen időjárás viszontagságai ellen legjobban megvédelmezhetjük magvetéseinket a **Széki Gazdák Szövetsége** (Szék, Szolnokdoboka m.) által teljes sűrű szövésű, csöves nádból készített **melegágytakarók** használata által. Ezek szélessége 1 méter, hosszúsága 10 méter, ára négyzetméterenként galvanizált sodronnyal 20 f., horganyozottal 25 f. Ugyanott nyúlkárok ellen védelmező **csemetevedő nádköpenyek** is kaphatók 120 cm. magasságban, 40 cm. szélességben, darabonként galvanizált sodronnyal 10 f., horganyozottal 12 f. árban. Ezrenként 10% árengedmény. E köpenyek kívánatra más mértékben is készíthetők magasságban deciméterenként 1 fillér, szélességben 2 f. árkülönbözettel. Az árak Széken, vagy a szamosújvári vasúti állomáson értendők. Ugyanott beszerezhetők **komlószáritók, árnyékolók, menyezeti és vasbeton nádszövetek** is. Megrendeléskor az összeg 25%-a beküldetni kéretik. A háziiparos tagok érdekében számos megrendelést kérünk. (36)

Eladó csemege-, valamint borszőlő-vevőszők. Tamásy Dániel és Társa, ezelőtt Lévai Simon nyug. v. tanácsnok (radonováci) immunis homoki minta-szőlőtelepéről következő fajtisza, peronoszporától, valamint jégtől mentes 65—70 cm. hosszú őszi szedésű sima vesszők adatnak el: Ezeréves Magyarország Emléke 30 frt; Royal Vine-Yard 12 frt; Kossuth Lajos 15 frt; Musk. Hamburg black, Malaga blanc, 7 frt; Musk. Chass. blanc (Passatutti), Chass. rouge croquant 5 frt; Chass. blanc 3 forint ezrenként. M. Frontignan rouge, Bucherau, Princesse black, Chass. Coulard gros., Musk. Nantes, Musk. Eugen, Musk. raisin de Calabre, Chass. magnifique de Nikita, Chass. rouge royal 1 frt százanként. Borfajták: Veltelini piros, 3.50. Szerémi zöld, Nagyburgundi, Olaszrizling 4 frt ezre. Csomagolásért valamint helyben a szállításért külön díjat nem számítunk fel. Posta, táviró és vasútállomás: **Szabadka** (Bács-megye). (37)

Előnyajánlat. 1000 drb. Cseresnye $\frac{5}{10}$ mm. erős 80 kor., 1000 drb. Alma iskolázott $\frac{7}{12}$ mm. erős 45 kor., 1000 drb. Sajmeggy iskolázott $\frac{8}{15}$ mm. erős 55 kor., 1000 drb. Myrabolána iskolázott $\frac{5}{10}$ mm. erős 80 kor., 1000 drb. St. Julien iskolázott $\frac{5}{10}$ mm. erős 70 kor., 1000 drb. Syringa vulg. $\frac{5}{10}$ mm. erős 35 kor., 1000 drb. Caragana arborescens 2-éves 14 kor., 1000 drb. Rosa rubiginosa 2-éves 40 kor., 1000 drb. Paulianis aculatus 2-éves 16 kor., 1000 drb. Ribes aureum $\frac{100}{200}$ ctm. 15 kor. Rendeléseknél kérem árakra hivatkozni! Tisztelettel Faragó Béla cs. és kir. udvari szállító, Zalaegerszegen. (38)

Eladó francia málnatövek óriás gyümölcsökkel 12 fill; folytontermő málnatövek 10 fill. darabja. Alma-vadesemete I. oszt. 2 kor., II. oszt. 1 kor., körte-vadesemete I. oszt. 3 kor., II. oszt. 1 kor. 20 fill. száza Babós Miklós szőlőbirtokosnál Egerbegy, up. Aranyos-Gyéres. (39)

Óriási Pekingi kacsa és aranyárga Orpington-tyúk tenyésztőjás rendelhető Fedák Istvánnál, Kecerpálvágásán u. p. Tapolyhanusfalva (40)

Eladó 2-éves Myrabolan-szilva és Prunus vadgesztenye, igen erősek, ezre 30 kor., továbbá Picea (Lucfenyő) 150 cm. magas 1 kor. darabonként. Kaphatók Györky György kertésznél Aracs (Torontál-m.). (41)

Diszfa, gazdasági fa, diszbokor-csemeték faiskola-alakításra, erős sorfák ezerszámra olcsón. Sajmeggy 1-éves 5000 drb, ezre 20 korona, Besztercei szilva valódi 4000 drb, ezre 20 korona, 1-éves, Mogyoró nagyszemű 500 drb, száza 10 korona 2-éves, Vadkajszi 1-éves 5000 drb, ezre 20 korona, Édes mandula 1000 drb 1-éves ezre 40 korona, Zöld Juhar 4000 drb 1-éves ezre 10 korona, Amorpha fruticosa 2000 drb 1-éves ezre 10 korona, Platánlevelű juhar 2000 drb 1-éves 15 korona, Sárga virágú ákác (Cytisus) 5000 drb 1-éves ezre 15 korona, Berberis vulgaris 2000 drb 1-éves ezre 10 korona, Berberis vulgaris 2000 drb 2-éves ezre 20 korona, Ptelea trifoliata 1000 drb 1-éves ezre 10 korona, Ptelea trifoliata 1000 drb 2-éves ezre 20 korona, Koelreuteria 1000 drb 1-éves ezre 10 korona, Mahonia aquifolia 500 drb 1-éves száza 4 korona, Mahonia aquifolia 500 drb 2-éves száza 10 korona Acer campestre 1000 drb 1-éves száza 15 korona, Krebs Zoltán városi kertész, Békés m., Szarvas. (42)

Gyökérnemes Spanyol-meggyfák, bőtermesztésre kiválóan alkalmas fajta, 2, 3, 4-évesek, értékük szerint 15, 20 és 30 kr.-ért darabonként. Kaphatók Mikecz Józsefnél Nyiregyházán. (43)

Eladó. Szemzéssel oltott Besztercei szilva-oltvány, válogatott drbja 40 kr., I. oszt. 35 kr., II. oszt. 25 kr. Gyökérnemes I. oszt. 25 kr., II. oszt. 15 kr. Szelid gésztenye-csemete, kiültetni való I. oszt. 40 kr., II. oszt. 30 kr. Besztercei szilva 1-éves csemete, I. oszt. 1000 drb 15 frt, II. oszt. 10 frt, galagonya- és gyertyán-csemete 1000 drb 8 frt. Kapható Szász Lajosnál Nagybányán. (44)

Eladó nagyobb mennyiségű **Ripária portális** sima szőlővessző, 50—60 cm. hosszúságban I. oszt. ezre 16 kor., 80—85 cm. hosszúságban ezre 23 kor., 115—120 cm. hosszúságban 33 kor. ezre, **félelső** (5—7 millió) telepítésre 10 kor. ezre. igen szép II. oszt. 5 kor. ezre, (150 ezer drb.) **Gyökeres** Ripária portális I. oszt. 1-éves 33 kor., 2-éves **igen erős** (pótlásokra) 40 kor. ezre, II. oszt. 18 kor. ezre. **Zöldoltvány, sima,** Mézes, Oportó, Chasselas stb. fajok. I. oszt. 80 kor., II. oszt. 60 kor. ezre. **Gyökeres** zöldoltvány is kapható. Gyökeres **fásoltvány** I. oszt. 200 kor., II. oszt. 80 kor. ezre. Megrendeléseket $\frac{1}{3}$ -rész előleg kapcsán kér Saguly Dániel, Nagymaros Hont m. (45)

Eladó 1-éves gyökeres fás szőlőoltvány: Mustos fehér, Mézes fehér, Olasz rizling, Rakszőlő, Muskat Ottonel, Chasselas royal és Chasselas blanc 1000-re 180 K; gyökeres Ripária portalis 1000-re 40 K, I. oszt. sima Ripária portalis oltásra 1000-re 16 K, II. oszt. 1000-re 8 K, Ripária portalis vesszőim anyatelepen termelt, dróton művelt és jól beérett 55–60 cm. hosszúak. Szabó István szőlőoltvány-telepe Erdőhegy, u. p. Kisjenő Aradmegye. (46)

Olcsó ajánlat, Doucin alma, Birsalma 1 éves csemetetépés 1000-re 10 kor., alma, körte 2-éves átiskolázott csemeték 1000-re 20–24 kor., Sajmeggy és Tengeri barack 2-éves átiskolázott csemeték 1000-re 20–24 kor., Eperfa 2-éves csemeték 1000-re 10 kor., Eperfa 3-éves átiskolázott csemeték 1000-re 30 kor., Gleditschia 3-éves csemeték 1000-re 14 kor., Vadgesztenye, Szilfák, Kőrifák, Canadai nyárfák, Gyertyánfák, Eperfák erős sor és határfáknak való 2–3 méteres magasságban 100-a 60–80 kor. Törpe alma, körte, kajszibarack, ringlőszilvák, őszibarack 3-éves szép példányok jó fajtákban 100-ankint 30–50 kor., dísz bokrok erős minőségben, úgymint 2–3–4-éves példányok 100-ankint 16–40 koronáig. Rosa Canina 2-éves példányok átiskolázott gyönyörű anyag 1000-re 20 korona. Néptanítóknak, községeknek és viszont eladóknak 10% engedményt adok, 20 koronánál nagyobb rendelés esetén. Tax Péter kertészeti telepe Miskolc, Tizenháromváros-utca 45. sz. (47)

Földes község faiskolájában tizezer darab fajtisza sima Ripária portalis vessző van eladó, ezre kilenc korona helyben. Megrendelhető Nagy István faiskolakezelőnél. (48)

Több ezer sima Ripária portalis vadvessző jutányos áron eladó, ifj. Szabó Sándornál Mezőtúr, Nagyvizköz. (49)

Gleditschia és puszpáng nagy mennyiségben, valamint dísz, tülevelű és lombfa csemeték olcsón eladók. Morvay Károly kertész, Nyáregyháza, Pest vármegye. (50)

Méhkaptár, Mayer-duc 6 családra, tetővel és talpazattal, szabadban fölállítható, eladó. Honfi Lőrinc, Drávavásárhely. (51)

Erdei vadrózsafák átválogatott, egészséges, sugár növéssűek, 120–200 cm. magasak, kellő gyökézzettel, becsomagolva és bérmentve száza 10 korona. Ugyanott gyümölcsfa oltványok, dísz-cserjék, örökzöldek, kész rózsafák, évelőket ajánl Mititzky Pál kertészete, Egerben. (52)

3000 drb magastörzsű rózsafát 100 féle-fajtaban ajánl megvételre a gróf Nákó-féle kertészet Nagyszentmiklóson (Torontál m.). (53)

Spárgagyökér: Korai argenteuili, gyönyörűen fejlett, biztosan csírázó hároméves, száza 200 fillér, ezre 24 korona. Csomagolás önköltségen. Utánvétellel szállítja Irmakert Nagykanizsa. (54)

Akác-magcsemetét veszek, tizenkétezer drbot. Ajánlatot kér az ár és minőség megjelölésével Pillinger tanító, Fény, Szatmár-vm. (55)

Bor- és szőlővessző-eladás. Saját termésű kitűnő minőségű boraimat 50 literen felüli mennyiségben következő árban értékesítem: ó rizling 70, ó asztali fehér 52–54, ó siller 48, ó vörös 70, továbbá új rizling 54–56, új asztali fehér 50–52, új siller 44–38, új vörös 52 korona hektoliterenként. Továbbá őszi szedésű saját telepemem termelt szőlővesszőimet következő árban: Ripária portalis I. osztályú ezre 16 kor., II. 12 kor., Olasz rizling, Kövidinka, Ezerjő ezre 6 kor. Csomagolás és vasútra szállításért ezrenként 50 fill. számíttatik. A hordókat csak 30 napon belül fogadom vissza, ez idő után annak árát kívánom. Cserján Károly, Gyöngyös. (56)

Olcsó Gleditschia-csemete eladó, ezre 45 kor. 1-éves 1½ ezer szilvacsemete, különféle kézbeni oltásra való 20 kor. Bodor Jánosnál Moholon (Bács-megye.) (57)

Gyógynövény: Mentha piperita és Mentha crispa gyökérsarjak eladók. Piperita ezre 6 K, crispa 4 K. Rántes Menyhért Királylak u. p. Miksavár, (Zala-megye.) (58)

Eladó. Cseresnye-magcsemete 2-éves II. oszt. 8 kor., Alma-magesemete 2-éves II. oszt. 8 kor., Körte-magcsemete 2-éves II. oszt. 8 kor., Pr. Myrabolán-magcsemete I. oszt. 2-éves átültetett 15 kor. ezrenként. Schillerwein Sándor, Tahitótfalu (Pest megye.) (59)

Sürgősen keresek 160 drb 250 m. magas fiatal *Morus albat.* Ajánlat árjelöléssel Pázmány Galgócz. (60)

Eladó 500 drb Hollandi doucin 5–15 mm. vastag, kézben nemesíthető, ára 100 drb 3 frt Nagybánya Vásárhelyi Gyula. (61)

Húsdrágaság megszűnik, ha Belga óriás és Ezüstszőrme nyúlak tenyésztésével foglalkozunk. Mindkét fajta szapora, húsok nagyon ízletes. Ládakban is sikeresen tenyészthetők, fajtisza egészséges szép állatok, tenyészetemben kaphatók. Fuchs István, Nagybecskerek. (62)

Eladó. Gyümölcsfákból 3–4 éves, szigorúan fajtisza: alma 35, körte 35, cseresnye 15, meggy 10, kajszai 7, őszibarack 33, szilva 18 fajtaban. **Vadcsemeték. Diszfák-cserjék. Tülevelűek és kúszó növények** nagy választékban. **1.000.000 Gleditschia** csemete; ezre 1-éves 5, 2-éves 8 korona. **Rózsák** 250 fajtaban, 1 métertől 2 méter magasságig 80–120 fillér darabja; bokor-rózsák nagy választékban, darabja 50 fill. **Szőlővesszők** a legjobb bor- és csemege-fajták; síma ezre 6–10 korona. Kérjen árjegyzéket, melyet ingyen és bérmentve küld a **Gyümölcészeti Egyesület, Baja.** (63)

Szavatolt teljesen fajtisza 5000 Kövidinka és 20000 Olasz rizling síma vessző ezrenként 8 korona Gugánovich Máténál Szabadkán. (64)

Prima tenyésztőjások. Angliából importált remek **aransárga** és **hőfehér Orpington** törzsek után, darabja 1 K. Előjegyezhető, Ternyey Árpád legmagasabb kitüntetésekkel sokszorosan díjazott telivér Orpington-mintatelepénél Aradon (Demeter-utca 92.) Terméketlen tojások 80%-ig, egyszer ingyen pótoltnak. (65)

20000 darab két-éves vadbarack ezrenként 20 K, éves **őszibarack-oltványok** százanként 50 K, négy-éves közönséges **thuja** százanként 50 K. **Fodormenta** gyökök (*Mentha crispa*) ezreként 10 koronáért kaphatók **Breuer Gusztáv** mérnök kertgazdaságából **Makó** (Csanád-megye.) (66)

Saját termésű **makói dughagyma, hagyma-, petrezselyem-, sárgarépa-magvak** kaphatók különként és métermázsánként **Breuer Gusztáv** mérnök kertgazdaságából **Makó** (Csanád-megye.) (67)

Gleditschia 1-éves ezre 5 kor., akác 1-éves 5–7 kor., 3-éves száza 25 kor., *Maclura* 1-éves 16 kor., vadkörte 1-éves 14, vadkajszai 12 kor. ezre, Cseresnye- és Meggyfák 100–180 cm. magas 60 fillér, óriás gyümölcsű őszibarackfák 1-éves 20, 2-éves 50 fillér, nagygyümölcsű málnatövek, száza 10 kor., *Rosa canina* 1-éves száza 2 kor. Novothny Endre kertész Rákóczi falva. (68)

Igen szép dúsgyökerű alvószemzessel nemesített 1–2-éves alma-, körte- és szilvaoltványok, darabja erősség szerint 20–30 fillér a következő fajtákból: Asztrakáni piros, Őszi piros kálvil, Sikulai, Téli aranypármén, Téli fehér kálvil, Török-Bálint alma, Angoulémei, Clapp, Erdei, Giffard, Téli esperes, Vilmos-körte, Althan-ringló, Barackszilva, Besztercei muskatály, Kirke, Olasz kék és Zöld-ringló szilva. Kapható Krányec András kertésznél Ivaniçgrad. (Belovár m.) (69)

Sodronykerítés-fonógépet küldök 60 koronáért, amelyen mindenki azonnal készíthet sodronykerítéseket. Kész sodronykerítések tövisesen befonott szélekkel, tetszés szerinti erősségű tartó sodronyokon olcsón szállíttatnak. **Elősvény-magcsemeték:** Akác és *Gleditschia* 1000 drb csomagolva 5 koronától 11 kor.-ig, kor és erősség szerint. **Akác-fák** 2–3 cm. tövstagság, darabja 30 fillér, 3–5 cm. 45 fillér. **Riparia portalis** síma és gyökeres vessző árlap szerint. Resch József Sándor, Bács, Bácska. (70)

Szőlőkaró, szőlővessző és oltvány eladás 40 vagonra menő, 1.80 és 2.00 méter hosszúra vágott, kizárólag hasított, karónak való érett, szép növesű, csomómentes szín akácfa hasítatlan állapotban, valamint nagyobb menyiségű kész, hasított és gömbölyű akáckaró 5, 5¹/₂ és 6 sukk hosszban mérsékelt áráért vagon illetve ezer számra eladó. Ugyanott fajtisza, síma és gyökeres R.-portális és R.-monticola alanyvesszők, valamint a legjobb bor- és csemegefajtákban a legkifogástalanabb gyökeres fásoltványok tavaszi szállításra kaphatók. Megkeresések Löwy Károlyhoz Pilinybe küldendők. (71)

Chrysanthemum névvel, 30 gyönyörű fajtában. Gyökeres dugványok darabja 40 fillér, egyszerűbb szép fajták 30 fillér. Pármai ibolya, Iris, kék alacsony, tavasszal virító, tövenként 10 fillér. Csomagolás díjmentes. Megkeresésre *Chrysanthemumok* leírását, szín- és névjegyzékét küldöm. „*Chrysanthemum*“ Beregszász. (72)

Eladó gyümölcsfák. A Pécs-Baranyai kertészeti egyesület kertjében díszoklevéllel kitüntetett gyümölcsfajták nemesítvényei darabonként 50 fillérért eladók. Árjegyzék ingyen; megrendelések Ziegler Tivadar, Pécs városház címzendők. (73)

Síma zöldoltvány, tiszta Ripária portális alanyon, 1000 drb 80 koronáért eladó. Fajta szerint elkülönítve, Mézes fehér, Olasz rizling, Ezerjő és Oportó, kitűnő oltású, szép forradású, jól beérett elsőrendű oltványok. Lipcsey Albin körjegyző Garamszőlős, u. p. Nagykoszmály (Bars m.). (74)

Több száz darab erős ültetni való eperfát keresek megvételre. Ajánlatok Gregus Máté, Vársárhely címre küldendők. (75)

Spárgagyökerek (Eibenschützi) kaphatók. 1000 drb 40 K, 100 drb 5 K. Csomagolás nem számíttatik. Linsky, Erzsébetváros (Erdély). (76)

Bérbe vagy munkába adok földet, szőlőt, lakást (6 magyar holdat) Nagytétényben, Budapesttől második szomszédállomás. Mokry Julia, Budapest, IX., Bokréta-utca 30. (77)

Mindazokat, kik levelükkel felkerestek, ez úton értesítem, hogy a B. M.-féle Gy. füzetek már nincsenek birtokomban. M. J.-né. (78)

Gazdasági népiskola B.-Berecske, ajánl: őszszel szedett, szokványminőségű, I. oszt. síma Ripáriát 1000 darabonként 20, 10,000 darabonként 180 koronáért; II. oszt. ezre 10 korona, egyéves gyökeres 30 korona, II. oszt. 20 korona ezrenként. Fásoltványok 20 fajtából, 100 drb 20 kor., 1000 drb 180 kor., kétéves 20%-al drágább. Hazai szőlővesszők, gyümölcsfák, gazdasági- és diófák nagy választékban. Kivánatra árjegyzék. (79)

Nagyon olcsón eladó, felelőség mellett immunis homokról való síma hazai szőlővessző, a következő fajtákból: 30 fajtából álló Muscat és Chasselas, fajtisztán, ezre 10 K. Slankamenka 8 K. Kövidinka, Piros veltelini, Mustos fehér, Szerémi zöld, nemes Kadarka 5 K. Ó-rizling, Kecskesececsű 4 K. — Nagyon szép 3—4 éves gyümölcsfákat szállítok dbonként 50 fillérével. Valtmajer János, Kiskunhalas, Besnyői-telep. (80)

Eladó nagyobb mennyiségű fás szőlőoltvány dús gyökézzel Ripária portális alanyon, u. m. Kadarka, Mustos fehér, O.-rizling, Chasselas royal és blanc, Erdélyi Kecskesececsű, Rakszőlő, Muscat perfektion., R.-rizling, stb., továbbá síma és gyökeres Ripária portális szőlővessző oltványok ára I. oszt. 160 K ezre, Ripária portális síma vessző I. oszt. 16 K ezre, Ripária portális gyökérvessző I. oszt. 28 K ezre. Nagyobb vételnél árengedmény. Zsigó János okl. vincellér. u. p. Székudvar (Arad-m.). (81)

Betöltendő állások és ajánkozások.

Gyulaj község (Szaboles-m.) 3300 □-öles kitűnő talajú faiskolájához szakkezelő kerestetik. Kertész vagy kertmunkás-iskolát végzett kezelő. Feltételek kívánatra bárkinek megküldetnek Gyulaj község előljárósága által, hová az ajánkozások is küldendők. (82)

Szőlőmunkást keresek március hónap végére, feltétlen megbízható, józan, munkaszeretőt, aki a szőlő és méhészet összes munkáit önállóan el tudja végezni, nagy munka idején segítséget kap, felesége értsen a csirke-tenyésztéshez; háziállat-tenyésztéssel már foglalkozó előnyben részesül, hogy fenti munkálatokban több évi ismerete és gyakorlata van, igazolandó. Ajánlkozók készpénzben fizetendő évi bérigényeik kitüntetésével megkereséseiket Szántay Istvánhoz, Kiskunhalas, Pestmegye, intézzék. (83)

Keresek egy kertészt azonnali, esetleg március hónap 15.-iki belépésre, ki a szőlészethez és a méhészethez is ért. Csak több évi gyakorlattal bíró s huzamosabb ideig egy helyen tartózkodó egyének pályázhatnak. — Fizetés megegyezés szerint. — Ajánlatok Kováts József, Győr, Arpad-út 63. intézendők. (84)

Állatokat kedvelő vincellér vagy szőlőmunkás, esetleg családostul alkalmazást nyer. Fő munkája, szőlő- és kerti munkán kívül, a nyúlak, 1 ló és tehén gondozása és takarmányozása. Ajánlatok ellátás beszámításával és anélkül irandók. Tenyésztő mesterré képzendő tanuló is alkalmaztatik. Nyúltenyésztő mintatelep, Csillaghegy. (85)